

VESEL BOŽIČ
ZREČNO
NOVO LETO
1999!

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC, ČETRTEK, 24. DEC. 1998
LETNIK 53, ŠT. 51-52 (2993-2994)

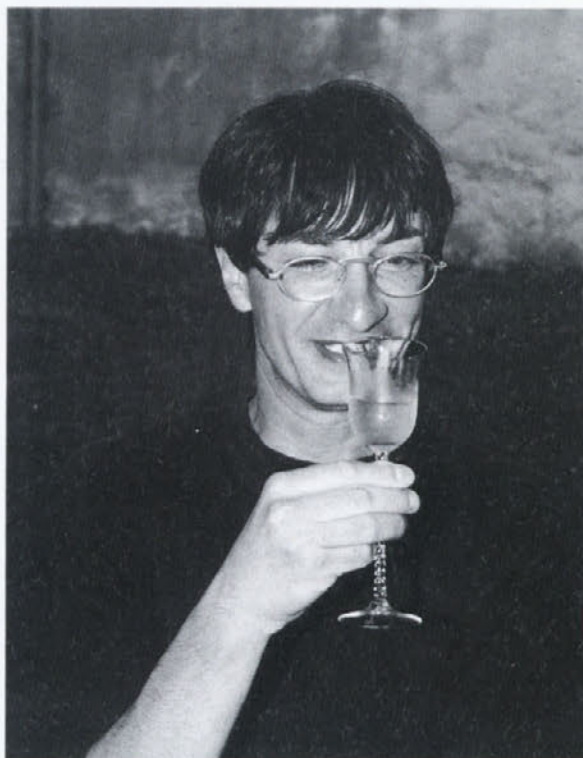
Izhaja v Celovcu, Poštni urad 9020 Celovec
Erscheinungsort Klagenfurt,
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
P. b. b. Zul.-Nr. 39959K50U

KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA
RAVNE

Studijska knjižnica
DZ 05
SLOVENSKI
1998

RUDI BENÉTIK, stenski predmet (objekt) iz cikla »Ura je 5.../es ist 5 Uhr...«, ki je razstavljen do Treh kraljev 1999 v Čajnici peč v slovenjgraški Meškovi ulici 8, vsak dan, razen nedelje, od 9. do 13. in od 17. do 21. ure. ■ Objekt, ki je del tamkajšnje 15-delne stenske inštalacije, nosi številko 01; ustvarjen je bil letos (1998) pozimi s črno kredo in akrilnimi barvami ter bil z mizarskim lepilom nalepljen na dno krožnika iz kartona s premerom 13,5 cm. ■ Na levem zgornjem robu naslovnice skoraj težko prepoznamo tipografijo naše čestitke ob koncu leta, ki jo je Rudi prav tako napisal v tehniki večbarvnih voščenk na papirju.

*Vsem bralkam in bralcem,
članicam in članom, sodelavcem,
prijateljem in somišljenikom
želimo prijetne praznike
in srečno novo leto 1999*

*Uredništvo in uprava
Slovenskega vestnika*

Slovenska prosvetna zveza

Zveza slovenskih žena

Zveza slovenskih izseljencev

*Zveza koroških partizanov
in prijateljev protifašističnega odpora*

Slovensko planinsko društvo

Slovenska športna zveza

*Zveza slovenskih organizacij
na Koroškem*

Drage bralke, dragi bralci!

Leto je naokoli, želimo vam vesele božične praznike, želimo vam srečno novo leto in vse dobro, zdravja, veselja, za brezposelne delo in za zaposlene uspehov pri delu, za otroke uspehov v šoli in ljubezen v družini, mladincem veliko družbe in interesov, ki nimajo nujno opraviti s šolo, upokojencem zdravja, učiteljem boljše živce in avtomobilistom vožnjo brez nesreč. Kmetom boljše cene! Pa denarja naj bi bilo še tudi toliko, da bi lahko vsaj približno spodobno lahko živeli.

Minulo leto je bilo v narodnostnem pogledu precej razgibano, vrstile so se težave, pa tudi uspehi. Med največje uspehe sodi prav gotovo dejstvo, da je problematika dvojezičnih otroških vrtcev prišla v ospredje delovanja ne samo naše organizacije, da je postala tudi uradna politika pozornejša do tega problema. In pa seveda: delovati sta začela radio Agora in radio Korotan, ki sta v kratkem času prirasla k srcu velikemu delu manjšine. Čeprav je stara navada, da se ponavadi vse skritizira in bolje ve, bi si brez njiju ne mogli več predstavljati medijske ponudbe pri nas.

Skupaj z Rudijem Benetikom vam kličeva ob novem letu: Na zdravje!

*Sonja Wakounig in Jože Rovšek,
urednika Slovenskega vestnika*

Slovenska prosvetna zveza

in včlanjena društva

želijo vesele božične
praznike in srečno
novo leto 1999

Dvojezični zbor

Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji

Godba na pihala, Šmihel

Gledališče ob Dravi

KD Peter Markovič, Rožek

KD Pri Joklnu, Celovec

k & k, Šentjanž

KUMST, Žitara vas

MePZ Podjuna, Pliberk

MoPZ Kralj Matjaž, Libuče

Plesna šola Gregej Krištof

SAK, Celovec

Slovensko pevsko društvo Danica

SPD Bilka, Bilčovs

SPD Bisernica, Celovec

SPD Borovlje

SPD Danica, Šentprimož

SPD Dobrač, Brnca

SPD Drabosnjak, Kostanje

SPD Edinost, Pliberk

SPD Edinost, Škofiče

SPD Gorjanci, Kotmara vas

SPD Herman Velik, Sele

SPD Jepa-Baško jezero, Loče

SPD Malošče

SPD Peca, Šmihel

SPD Radiše

SPD Rož, Šentjakob

SPD Srce, Dobrla vas

SPD Svoboda, Loga vas

SPD Šentjanž

SPD Trta, Žitara vas

SPD Valentin Polanšek, Obirsko

SPD Vinko Poljanec, Škocjan

SPD Vrtača, Slovenji Plajberk

SPD Zarja, Železna Kapla

SPD Zila, Ziljska Bistrica

SPD Zvezda, Hodiše

Vaščane pojo, Zgornja Vesca

Manjšine na posvetu v državnem zboru RS

Komisija za zamejce in Slovence po svetu v slovenskem državnem zboru je pretekli petek vabila zamejce iz Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške na posvet o položaju zamejcev v državnem zboru.

Spregovorili so predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik, zunanji minister dr. Boris Frlec, državna sekretarka gospa Mihaela Logar ter podpredsednik komisije za zamejce in Slovence po svetu gospod Terčon. Predstavniki R Slove-

nije so izpostavili osnovna načela slovenske politike do zamejcev, ki temelji na upoštevanju subjektivitete zamejcev, dobrososedskih odnosov in podpore delovanju manjšin.

Predstavniki posameznih organizacij so nakazali osnovne smernice njihovega delovanja. Ob tem je bilo zaznati, da sta edinole državnozborski poslanec v avstrijskem parlamentu Karel Smolle in predsednik NSKS Nanti Olip zahtevala od Republike Slovenije »vmeša-

vanje v notranjemajšinsko politično življenje«, vsi ostali pa so izpostavili pluralistično in usklajeno delovanje manjšin kot subjektov.

Posveta so se udeležili predstavniki vseh zamejskih organizacij iz Koroške, Italije in Madžarske, govori in posamezna stališča pa bodo objavljena. Posvetu je sledil sprejem, ki je potekal v lepem vzdušju in se končal z dobrimi željami za božične praznike in novo leto.

— an

Zaprl podžupana (FP) v Dobrli vasi

Zvedelo se je bolj po ovinkih, uradne instance so še zelo skrivnostne in ne povedo natančno, zakaj so v Dobrli vasi zaprl podžupana občine, svobodnjaka Sigfrieda K.

Menda so po sredi finančne mahinacije in prevare s krediti, zato je gospodarska policija zaslišala še dva druga politika iz občine. Kot kaže, se svobodnjaška stranka spotika iz enega finančnega škandala v drugega.

Dobrolski podžupan in njegova frakcija so bili v javnosti že večkrat, predvsem zaradi diferenc z županom Pfeiferjem (SP).

Rožanski pokal 98/99

Tudi letos bodo športna društva v Rožu izvedla že tradicionalna smučarska tekmovanja za Rožanski pokal. Sodelujejo Športno društvo Šentjanž, SC Rožek, SV Rampler Baško jezero, SK Borovlje, DSG Sele in SC Rosental Bistrica v Rožu. Tekmovanja bodo potekala prihodnje leto, tekmovalci pa se bodo pomerili v petih tekmovanjih, in sicer treh veleslalomih in dveh slalomih. Tekmovanja bo organiziralo pet društev.

Razpored pa je sledeč:

- 5. januar 1999, SV Rožek – veleslalom
- 23. januar 1999, SV Rampler Baško jezero – veleslalom
- 31. januar 1999, ŠD Šentjanž – slalom
- 13. februar 1999, SK Borovlje – veleslalom in
- 28. februar 1999, DSG Sele – slalom.

Učenci ljudske šole na Obirskem so se prejšnji četrtek z zelo prijetnim programom zahvalili za lepo prurejeno in dograjeno šolo.

stran 3

PREBLISK

Ni lahko prerokovati, še za jutri ne, kaj šele za vse leto vnaprej! Če bi bil vedež, ne bi bil revež, pravijo, zato ima lahko vsak samo pobožne ali manj pobožne želje za bodočnost.

V marcu bodo na Koroškem volitve v deželni zbor in več stvari bo pri tem pomembnih. Prvič: Jörg Haider, ki je na zveznem parketu

odnesel kar precej pomembnih prask, bo skušal za vsako ceno zasesti vsaj sedež deželnega glavarja. Drugič: Korošci imajo prvič na voljo resno alternativo, združene štiri stranke, med katerimi je tudi Enotna lista, da bi končno odpravili krivični volilni red, ki onemogoča manjšim strankam mož-

nost sooblikovanja politike. Tretjič: socialdemokrati bodo poskušali okrepiti svoj status najmočnejše stranke, kar bo težko, saj se bijeta v njej še vedno dve liniji.

Volitve pa bo skušal na vsak način izpeljati tudi Narodni svet koroških Slovencev

Pred novim letom

in dejstvo, da je zanimanje za tak podvig krepko upadlo (ker se ni nič spremenilo), dela krepke preglavice. Treba bo najti grešnega kozla (seveda bo to lahko samo ZSO), še lepše pa bi bilo, da pride ukaz od zgoraj, kakor to upa EL.

Saj ni važno, koliko nas je, važno je, da so »našisti«! S. W.

Slovensko prosvetno društvo »Danica«
vabi na

NOVOLETNI KONCERT

v Kulturni dom v Šentprimozu
v nedeljo, 3. januarja 1999, ob 14.30

Nastopajo mešani in otroški zbor SPD Danica,
dvojezični zbor farne mladine,
Singgemeinschaft Kobenz in
Hausmusik Offenbacher

Prisrčno vabljeni!

Nadaljevanje politike izmejevanja dela manjšine

V ponedeljek je državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu vabila na posvet predstavnike tistih organizacij in društev, ki so prejemniki subvencij iz Republike Slovenije. S kratkimi poročili o dejavnostih so bile utemeljene prošnje. Na posvetu sta bila tudi generalni konzul RS Jože Jeraj in konzul Jure Žmauc ter sodelavec gospe Logarjeve Anton Novak.

Očitki s strani Slovenije so bili kaj kmalu izrečeni: denar da prihaja zato tako pozno, ker se osrednji organizaciji nista pravočasno uskladili, sploh ga bo pa še manj, ker se je menda zgodila napaka za kar precej milijonov. Na vprašanje, zakaj

Slovenski vestnik ne dobi nobenih subvencij, je gospa Logarjeva zelo osorno povedala, da za take »ki pljuvajo po Sloveniji, ne bo denarja, sploh pa bodo še konsekvence«.

Problem usklajevanja na Koroškem je postal očiten z izjavami tajnika Enotne liste Rudija Vouka, Marjana Pippa in predsednika Gospodarske zveze Matevža Grilca. EL odklanja usklajevanje, kajti »Slovenija ima možnost narediti red«, Pipp in Grilc pa sta spet vztrajno zahtevala volitve za skupno zastopstvo. Gospa Logarjeva je opozorila, da je to zadeva, ki se mora rešiti na Koroškem in ne v Sloveniji, a omenjena trojica ve bolje.

Konsekvence, ki jih je najavila gospa državna sekretarka, se že izvajajo. Zveza slovenskih organizacij bo dobila letos še za več kot tretjino manj kot leto poprej in seveda stoji za tem sistem. Res je, kar pravi Logarjeva, da daje Avstrija občutno manj kot Slovenija in da se bo moralo to spremeniti. Toda vprašanje, zakaj je glasilo Narodnega sveta iz Slovenije subvencionirano, SV pa ne, ostaja še vedno odprto – odnos države do manjšine naj ne bi slonel na osebnih simpatijah ali antipatijah.

Problem usklajevanja, ki ga navajajo zastopniki R Slovenije, bo toliko časa nerešljiv, dokler bodo imeli eni koristi od tega. Tisti, ki preprečujejo usklajevanje, ne sedijo na sedežu Zveze slovenskih organizacij. Tega dejstva pa Sloveniji seveda ni treba upoštevati.

S. W.

SLOVENSKA
PROSVETNA
ZVEZA
vabi na

47. SLOVENSKI PLES

v soboto, 9. januarja 1999, ob 20. uri
v veliki dvorani doma sindikatov v Celovcu
Za ples bo igral ansambel »VAGABUNDI«
Polnočni show »MAKE UP« iz Slovenije
Prisrčno vabljeni!

INNSBRUCK

Kongres o evropski listini jezikov

Kongres občin in regij Sveta Evrope je 14. in 15. decembra letos priredil v Innsbrucku konferenco na temo »Evropska listina regionalnih in manjšinskih jezikov«. Ta Kongres je poleg Ministrskega komiteja in Zbora tretji steber Sveta Evrope. Na kongres je vabil predsednik Zbora občin SE, innsbruški župan ddr. Herwig van Staa.

Evropska listina regionalnih ali manjšinskih jezikov je začela veljati 1. marca 1998, potem ko jo je ratificiralo osem držav: Finska, Liechtenstein, Norveška, Madžarska, Nizozemska, Hrvaška, Švica in Nemčija. Doslej jo je pospasil 18, držav, med njimi tudi Avstrija (l. 1992).

Pobudo za izdelavo Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih je dala Stalna konferenca občin in regij Evrope, ki je uradna zastopnica komunalnih ter regionalnih javno-pravnih teritorialnih skupnosti (zvez, dežel, občin) držav članic Sveta Evrope. 5. novembra 1992 so razgrnili listino za popis.

Namen oz. cilj listine je varstvo in pospeševanje regionalnih oz. manjšinskih jezikov kot del evropskega kulturnega izročila. Listina zagotavlja uporabo teh jezikov na področjih izobrazbe in medijev ter dovoli njihovo uporabo na uradih in sodiščih ter v družbenem in kulturnem življenju, ne da bi s tem bile povezane individualne ali kolektivne pravice manjšin. Uresničevanje listine v državah, kjer je stopila v veljavo, nadzoruje ekspertni komitej, ki ga sestavljajo neodvisni eksperti držav, ki so jo ratificirale. Letno sestavijo poročila, ki jih potem predložijo Ministrskemu komiteju Sveta Evrope.

V innsbrucku so bila podana poročila o uresničevanju Listine na Nizozemskem in na Finskem. Na Nizozemskem so izbrali tri jezike, frizijskega kot teritorialni jezik ter judovski in romski jezik kot neteritorialna jezika. Na Finskem velja listina za švedščino, ki je po ustavi drugi državni jezik, za samski

in romski jezik. Za uresničitev vseh predpisov so morali sprejeti mnogo finančno »intenzivnih« ukrepov, kot npr. pospeševanje učenja jezikov zaposlenih v javnih službah itd.

Zastopnika Francije in Velike Britanije sta poročala o težavah glede na ratifikacijo listine, ki pa jo hočejo sicer čimprej uresničiti. Probleme druge vrste – bolj gospodarskega značaja – imajo države-naslednice nekdanjih socialističnih držav (Ukrajina, Romunija), ki si ratifikacije enostavno ne morejo privoščiti.

Skratka, namen prireditve je bil pospeševanje ratifikacij in ponudba podpore predvsem državam, ki so listino že podpisale. Za druge zainteresirane stranke pa je bil kongres platforma za izmenjavo izkušenj in mnenj. Za Avstrijo je zastopnica Urada zveznega kanclerja najavila intenzivno pripravljanje ratifikacije listine v naslednjem četrtletju.

M. T.

Š-ji, č-ji, ž-ji ali koroška burleska

Pravzaprav sem tistemu žendarju iz Ribnice ob Vrbskem jezeru, ki me je v začetku novembra v nočnih urah ustavil v Dvorcu pri Hodišah, zelo hvaležen. Ne toliko, da sem moral že nekoliko zaspan prekiniti vožnjo, ampak zaradi njegove načelnosti pri mojem vozniskem dovoljenju.

Najprej me je seveda, kot je to v navadi, vprašal za »papirje«, vozniško in prometno dovoljenje. In že sva bila skupaj. V mojem vozniskem dovoljenju je nad s zagedal s kulijem izpisano kljukico (haček), prav tako pa tudi nad z.

»Kdo je to storil«, me je nemudoma vprašal.

»Jaz osebno«, sem mu odgovoril.

»Warum«, se je glasilo njegovo nadaljnje vprašanje.

»Ker se tako imenujem«, sem mu odgovoril.

Nadalje me je nekaj spraševal, zakaj sem v prometno dovoljenje poleg Schiefing pripisal Škofiče, pa sem mu odgovoril, da se za Slovence Schiefing tako imenuje.

Tišina – le na dolgo si je nekaj zapisoval v svojo beležko. Z baterijo je še posvetil okrog mojega avta, pogledal nalepko (pikrle), se prepričal o profilu gum, nato pa mi je hlado z »Danke schön« vrnil dokumente.

Nekako z mešanimi občutki sem odpeljal dalje.

Kaj kmalu je prišlo pismo z okrajnega glavarstva Celovec-dežela, v njem pa povabilo, naj se nemudoma po prejemu javim na oddelku za vozniška dovoljenja. S seboj pa naj prinesem vozniško dovoljenje, dve enaki sliki in 450 šilingov gotovine.

Aha, sem si mislil, kako hitro so reagirali, a zakaj sliki, denar.

»Ker boste dobili novo vozniško dovoljenje«, mi je vljudno odgovorila pristojna, na vabilu navedena uslužbenka.

Kar težko sem sem znašel, saj je moje vozniško dovoljenje še veljavno. Brž sem jo povprašal, če bo moje ime v njem izpisano s kljukicami oz »hački«.

»Das geht bei uns aber nicht«, mi je vljudno odgovorila. Ko sem vztrajal, da je potemtakem vsaka zamenjava odveč in da bodo oni in ne jaz še enkrat ponaredili moje ime, me je povezala z vodjem oddelka. Razgovor je bil podoben kot z njegovo podrejeno uslužbenko, le da mi je na moje vztrajanje dejal, naj s seboj prinesem rojstni in potni list.

Pa sem se ne prosti petek res pojavil v uradu. Oborožen sem bil z naročenima dokumentima, dodatno še z osebno izkaznico ter z dokumentacijo, ki jo je pri iskanju dveh č-jev imela gospa Regina Kunčič. V njih je po posredovanju ljudskega odvvetnika zvezni notranji minister

Schlögl zapisal, da je urad, dokler nima v svojem komputanju »hačkov«, to dolžan storiti ročno.

Občutljiva tema – tudi vodja oddelka je bil zelo priazen. Seveda me je takoj vprašal, ali imam zahtevano na vabilu s seboj in že sva bila skupaj. Jaz sem mu dejal, da ne vidim nobene potrebe po zamenjavi vozniskega dovoljenja, ker sem z vpisom kljukic samo popravil njihovo napako.

»Aber so geht es nicht. Sie dürfen das selber nicht tun«, je vztrajal, jaz pa sem mu dokazoval, da se le popravil njihovo napako. Nekako v stiski mi je dejal, da se najbrž sploh ne zavedam, koliko problemov imajo z raznimi tujimi delavci – npr. Turki in Arabci – in kaj bi bilo če bi vsem tem morali pravilno izpisati imena.

»Toda mi smo v dvojezični Koroški in vsaj slovensko pisavo bi v komputanju lahko imeli«. Saj to sploh ni problem. V svojem komputanju doma jo imam (pokazal sem mu celo iztis s slovensko pisavo v različnih pisavah), v službi imam slovensko pisavo in mu še celo ponudil nekaj strokovnjakov, ki v njihovo komputersko mrežo dokaj hitro in za majhne denarce te »hačke« instalirajo.

V nekakem izhodu iz stiske me je vodja urada potrepljal po rami in mi rekel, da to ni toliko pomembno, bolj pomembno je, da smo zdravi.

»Da, da, zdravje je pomembno, najbolj zdrav sicer nisem, a na mojem priimku in imenu hočem imeti »haček«, sem vztrajal.

Uvidel je, da sem trmast, in pristal na to, da bomo poskušali nekaj urediti. Zagrebel se je v komputar, mi predlagal različne polovične rešitve od krativca, ostrivca, narobe obrnjenega znaka – strešice, a ker z nobeno polovično oz. napačno rešitvijo nisem mogel biti zadovoljen, se je zgubil nekje v sosednji sobi in se vrnil z uradnim vpisom v moje vozniško dovoljenje: **Die mit Kugelschreiber vorgenommene Korrektur entspricht der tatsächlichen Schreibweise des Vor- und Familiennamens.**

Bil sem zadovoljen. Stisnila sva si roke. Ob slovesu mi je še dejal, da sem prvi, ki je zahteval tako spremembo.

»Toda, ne zadnji«, sem mu odgovoril z velikim upanjem, da bo res tako.

Čiči, iči, žiči, šiji, čiji, škiji in ne vem kakšni češežeji, poiščite svoje originalne rojstne liste in če se vaši dokumenti – potni listi, vozniška dovoljenja in druge izkaznice – ne ujemajo z vašimi priimki, stopite do uradov. Ob vašem vztrajanju vam jih bodo gotovo popravili kakor je treba. Nič ne boli, zadovoljstvo pa poplača trud. Moja izkušnja je pozitivna – pa srečno!

Jože Rovšek

VELIKO PRAZNOVANJE V ŠENTPRIMOŽU

Na zdravje, tovariš Luc!

Vsa slovenska politična prominenca, predvsem tista z bolj leve strani, se je preteklo soboto zbrala v kulturnem domu »Danica« v Šentprimozu okrog Janeza Wuteja-Luca in z njim praznovala njegovo 80. letnico. Pa ne le politični in kulturni predstavniki, tudi siceršnjih prijateljev je bilo toliko, da je bila dvorana povsem polna. Čestitat so mu prišli predsedniki slovenskih koroških organizacij; za Zvezo slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm, za Slovensko prosvetno zvezo dr. Gustav Brumnik, predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl, predsednica Zveze slovenskih žena Milka Kokot, v imenu dobrolske posojilnice Tine Vastl, za slovenski prosvetni društvi »Danica« v Šentprimozu in »Vinko Poljanec« v Škocjanu pa Fini Kraut, Stanko Wakounig in Franc Starz. Med gosti pa je bil tudi nekdanji deželni glavar Hans Sima.

Borčevske organizacije iz Slovenije so zastopali predsednik RO Zveze združenj borcev general Ivan Dolničar, Jože Gačnik, Franc Konobelj-Slovenko, Tone Roblek, Mohar-Ston in še mnogi drugi.

Zelo je Lucovo delovanje in zasluge za zgraditev kulturnega doma v Šentprimozu izpostavil dolgoletni predsednik »Danice« Stanko Wakounig. Dejal je, da se je treba prav njemu zahvaliti, da dom že poldrugo desetletje stoji in da je v njem društvo lahko razvilo razvejano dejavnost. Omenil je njegovo najdljivost tako pri zbiranju finac kot tudi pri graditvi sami. Celoten mešani pevski zbor »Danica« pa se je slavlencu zahvalil s krajšim koncertom.

Tudi Franc Starz je pred slavljenca postavil svoj Moški zbor »Vinko Poljanec«, se Lucu zahvalil za delovanje, zbor pa mu je zapel nekaj pesmi.

Jože Partl (ZSI) je v nagovoru poudaril povezanost izseljenstva in partizanskega boja ter se Janezu Wuteju-Lucu zahvalil za plodno sodelovanje z njegovo organizacijo.

Slavlencu Janezu Wuteju-Lucu je čestital tudi predsednik slovenske osrednje borčevske organizacije general Ivan Dolničar

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je opisal svoje sodelovanje z Lucem, poudaril njegovo odprtost in širino delovanja ter zasluge med narodnoosvobodilnim bojem ter za ohranjanje protifašistične zavesti.

V imenu borčevskih organizacij je o Lucu spregovoril general Ivan Dolničar. Izpostavil je predvsem tesne stike z Zvezo koroških partizanov v

Inž. Peter Kuhar, sedanjí predsednik Zveze koroških partizanov, je častnemu predsedniku ZKP čestital in obljubil nadaljnjo kontinuiteto delovanja organizacije.

Dragi Luc, naj ti čestitke izrečemo tudi iz uredništva Slovenskega vestnika.

Na zdravje!

Gospod predsednik, po letu '97 je bilo iztekajoče se leto za Zvezo slovenskih organizacij še bolj kritično. V oktobru je njen izvršni odbor na krizni seji razpravljal celo o samo treh mesecih delovanja, potem pa bi se morali vsi preseliti na delovni urad. Kakšno je stanje v tem trenutku?

Kritično je bilo iz vidika financ, ne pa iz vidika uveljavljanja naših narodnopolitičnih zahtev in teženj. Kar se tiče finančnega stanja, je uspelo uskladiti proračun za leto 1998 tako za Dunaj kot tudi za Ljubljano. Sosvet je predlog, ki sta ga izdelala ZSO in NSKS, že sprejel, in bo v teh dneh prišlo do izplačila podpor. Kar se tiče podpor, ki jih prejemo iz Ljubljane, izhajam iz tega, da bo Ljubljana uresničila predlog ZSO in NSKS. S tem se bo napeta finančna situacija v toliko izboljšala, da se zadolžitev ZSO ne bo povečala. Takoj po novem letu bodo odbori ZSO ponovno pretresli situacijo in odločili o nadaljnjem ukrepanju.

Napovedovali ste ofenzivno dejavnost pri avstrijskih oblasteh, ki naj se izrečejo, ali jim ZSO s svojim programom interkulturalnosti ustreza in ji za to tudi ustrezno pomagajo. Ste s tem uspehi?

Pozicija avstrijske države je takšna, da naj se finančna sredstva enakopravno razdelijo in da naj predlog za porazdelitev izdela sosvet. Urad zveznega kanclerja upošteva obe osrednji organizaciji enakovredno in enakopravno. V tem smislu smo skupaj z NSKS izdelali predlog za porazdelitev finančnih sredstev za leto 1998 tako za Dunaj kot tudi za Ljubljano. Ne glede na to pa smo avstrijskim oblastem predlagali neke strukturalne spremembe pri finansiranju, ki bi olajšale našo situacijo. Prepričan sem, da bomo v naslednjem letu (ali pa v dveh) prišli do rešitev, ki bodo razbremenile klasični proračun, tako da bomo tudi lažje finansirali osrednje organizacije. Vsekakor so pogovori v teku in obetavni. Že kar kmalu pa bomo izdelali predlog za razdelitev finančnih sredstev za leto 1999.

Prednovoletni pogovor z dr. Marjanom Sturmom, predsednikom Zveze slovenskih organizacij in narodnostnega sosveta za Slovence

Moramo najti izhod iz težke situacije

Kaj pa Slovenija? Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je zahteval usklajitev finančnih potreb med obema organizacijama (NSKS-ZSO). To je v decembru uspelo. Bo ZSO za leto 1998 prejela sredstva po elementih te uskladitve?

Zahtevo urada smo izpolnili. Prepričan sem, da je urad spoznal pomen te uskladitve in se bo po njej ravnal. Glede konkretne vsote podpore za leto 1998 iz Ljubljane vam v tem trenutku ne morem dati natančnih informacij, ker jih kratkoma nimam. 31. decembra bo pa tudi to jasno.

V ZSO so nastale nekatere racionalizacije, vendar moramo ugotoviti, da je bilo doslej najbolj prizadeto uredništvo Slovenskega vestnika (tako kadrovske, finančne kot tudi po obsegu lista). Ocenjujete, da je bil ta varčevalni poseg pravilen in zavračate očitek, da si z ožjo medijsko možnostjo vašega lista (lista ZSO) sama organizacija spodbija noge?

Finančne dotacije iz Slovenije so se za ZSO od leta 1996 naprej dramatično zniževale. Če tedaj ne bi takoj ukrepali, bi ZSO tega finančno ne preživel. Tedaj smo se na predlog nadzornega odbora odločili za racionalizacijske ukrepe, ki so

zadele predvsem Slovenski vestnik. Upam, da bomo v letu 1999 določene stvari lahko popravili, ob tem, da bo treba izpeljati tudi nove reforme. Medijski prostor postaja zelo zahteven, na izzive bo treba najti nove odgovore.

»naš tednik« ima že kar nekaj časa v predlogu za financiranje iz Slovenije samostojno finančno postavko. Tako mu tudi uspeva prebroditi finančne krize. Slovenski vestnik je financiran samo v okviru proračuna ZSO in ima zato še večje težave. Zakaj nima samostojne postavke?

To vprašanje morate postaviti Uradu za zamejce in Slovence po svetu. Dejstvo, da je »naš tednik« v preteklosti dobil več sredstev, je v prvi vrsti politično vprašanje in ne toliko vprašanje proračunske postavke.

Kakšne so vaše ocene za prihodnjo ohranitev in celo razvoj Slovenskega vestnika? Ga boste »pustili« pasti, ali pa bo ZSO (ali Vi osebno) poskrbela, da se bo lahko vsebinsko in oblikovno razvil?

V prvi vrsti bo to odvisno od finančnih dotacij. Jaz osebno nič ne bom »pustil pasti«, gre za to, da bomo dobili ustrezna finančna sredstva, da lahko izdajamo

časopis. Osebo bom za to seveda maksimalno prizadeval.

Spet ste postali predsednik sosveta za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja. Kako ocenjujete Vaše in možnosti sosveta, da v prihodnjem mandatnem obdobju zadeve uredite na vseh področjih enakopravnosti koroških Slovencev? Bomo še stopicali na mestu ali pa bomo v evropskem smislu storili pomembne korake naprej?

Sosvet za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja je posvetovalni organ vlade, je gremij dialoga med oblastmi, strankami in manjšino. Mislim, da smo v preteklem obdobju na nekaterih področjih vendarle naredili korake naprej. Naj le omenim radio Korotan/Agora ali pa dejstvo, da je deželna vlada le storila prvi korak pri finansiranju slovenske glasbene šole. Mislim, da se je v tem vprašanju zelo trudila članica sosveta gospa Ana Blatnik. Sosvet bo v naslednjem obdobju vsekakor razvil aktivno dejavnost na različnih področjih. V začetku decembra je Urad zveznega kanclerja v sodelovanju z deželama Koroško in Gradiščansko organiziral na pobudo sosveta posvet o dvojezičnem otroškem varstvu. Na

tem posvetu smo si zadali nekaj nalog, ki jih bomo v naslednjem času skušali uresničiti.

V letu 1998 je Avstrija ratificirala Okvirno konvencijo za zaščito narodnih manjšin in v letu 1999 pričakujem ratifikacijo Listine evropskih regionalnih in manjšinskih jezikov. Ta dva dokumenta Sveta Evrope urejajo manjšinsko zaščito v Evropi. Prepričan sem, da bo Avstrija na podlagi tega začela razvijati bolj inovativno manjšinsko zaščito.

Zato sem kot predsednik sosveta že iniciiral razgovore z vladnima strankama glede delovnih ciljev za leto 1999.

In še vaša izjava oz sporočilo našim bralcem za prihodnje leto!

Ob koncu leta 1998 bi rad vsem bralcem zaželel lepe praznike in vse najboljše za leto 1999.

Prepričan sem, da bomo v letu 1999 spet naredili korake naprej k iskrenjšemu sožitju v deželi in s tem k večjemu spoštovanju slovenskega jezika in kulture v deželi. Zato imajo odgovornost država, dežela in večina, zato pa ima odgovornost tudi manjšina. Zato si želim, da bomo vsi skupaj mogli storiti skupne korake v boljšo bodočnost za nas vse.

Hvala za pogovor!

Jože Rovšek

Pravzaprav bi ljudsko šolo ob njeni obnovitvi upravičeno poimenovali po Valentinu Polanšku, učitelju in ravnatelju, pesniku in pisatelju, glasbenem ustvarjalcu in zborovodju, svetovljanu in funkcionarju v učiteljskih vrstah, politiku, ki je na tej šoli, na Obirskem, širše pod Obirjem, na Koroškem in tudi v avstrijsko-koroškem in slovenskem kulturnem prostoru deloval tako neprisiljeno spontano, premišljeno v smislu pozitivnega sodelovanja in sožitja. Toda to je tema prihodnosti.

Zelo pomembno pa je, da šola na Obirskem ne le obstaja, temveč je tudi prenovljena po vseh novejših obkacijskih po-

PREUREDITEV LJUDSKE ŠOLE NA OBIRSKEM

Prisrčna prireditve šolarjev v znamenju Valentina Polanška

gojih, da za njo stoji tako vaška skupnost, občinski svet Železna Kapla-Bela, deželne in okrajne šolske oblasti in tudi dežela.

Le tako se je moglo zgoditi, da se je na predlog podžupana Franca Jožefa Smrtnika, nekdanjega obirskega šolarja, občinski svet Železne Kaple-Bele soglasno odločil za sanacijo šole, s čimer je učiteljem omogočil boljše pogoje za izobraževanje in vzgojo obirskih in okoliških otrok. Trajala je postopoma tri leta, vanjo pa je javna finančna roka vložila 2, 015 milijona šilingov.

Ne toliko častni gostje, ki bodo najbrž oprostili trditve, da niso bili povsem v ospredju, najbolj so prepolno dvorano telovadnice navduševali sami učenci. Petnajst jih je po številu, program pa so napolnili kot bi jih bilo petdeset. Učiteljica in ravnateljica Marta Polanšek je delovala kot ljubeča mati, umirjeno, izvirno z umestnim humorjem, a z velikim občutkom za realnost. Iz otvoritvene slovesnosti je napravila pravi kulturni in razvedrilni užitek. Učenci so igrali na instrumente, peli, recitali, se sproščeno gi-

bali na sceni, brez treme, vsi so stali za prireditvijo, za svojo prenovljeno in modernizirano šolo. V glavnem jih je vodila učiteljica Marta, glasbeno pa jih je pripravil in spremljal učitelj glasbe Edi Oražec.

V programu je z vso bogato zvočnostjo zapel Moški pevski zbor »Valentin Polanšek«, v nem pa so v glavnem nekdanji učenci prav te šole. Seveda tudi brez pozdravnih govorov gostov ni šlo. Spregovorili so okrajni šolski inšpektor Scheiber, namestnik deželnega glavarja dr. Michael Auserwink-

ler, predsednik deželnega šolskega sveta mag. Werner Glas, kapelski župan dr. Peter Haderlapp, o osebnosti Valentina Polanška, 33 let učitelja v tej šoli, pa je obširneje spregovoril vodja manjšinskega šolskega oddelka Tomaž Ogris. Ob tej priložnosti so obiskovalcem tudi predstavili spominsko omaro, v kateri so vsa Polanškova dela v besedi in glasbi.

Prenovljena šola je je z poudarjenim osebnim odnosom blagoslovil priljubljeni domači župnik Tomaž Holmar.

J. R.

Svoje spomine na predvojni, vojni in povojni čas na Koroškem ste objavili v knjigi z naslovom »Mali ljudje na veliki poti«.

Ta preprosti zapis preprostega človeka sem objavil, ker je škoda, da se na te reči pozabi in ker mi, ki smo to doživeli, ne bomo več dolgo. Predvsem pa zato, ker hočejo danes potvarjati medvojne in povojne dogodke in nesramno blatijo tisti čas, ki je vsakemu poštenemu človeku narekoval, naj stopi na stran zatiranih.

V vsaki vojni se dogajajo grde stvari, za koroške Slovence pa je bilo povojno obdobje še težje.

Ne vem, če bo kdaj objavljeno vse, kar imam zapisano. Po izidu knjige sem bil opozorjen, da sem premalo prostora posvetil angleški zasedbi in vlogi slovenskih belogardističnih duhovnikov. Ti so nas res zatirali, eni s pištolo, drugi s križem. V Sloveniji veljajo Angleži za zaveznike, na Koroškem pa so postali naši drugi okupatorji. In kako so nas zatirali in zapirali! Povojna politika Zahoda je seveda narekovala odpor proti Jugoslaviji, Sovjetski zvezi in sploh proti socializmu.

O preteklosti pišete tako, da se ne postavljate niti v pozicijo žrtve niti nočete biti heroj, priznavate svoje strahove in drobne prevare. Imam vtis, da je to vaše življenjsko vodilo.

Pri pisanju sem izhajal iz dejstev. Pri številnih dogodkih bi lahko navedel imena, pa jih nisem. Ampak tako ali tako se vsak sam prepozna. In tudi vem, kdo je bil tisti partizan, ki je bil zaradi kraje hrane obsojen na smrt in kdo ga je obsodil. Z imenom bi svojem povzročil nove rane, saj morda mislijo, da je padel v partizanih. Pa tudi komandanta, ki ga je obsodil, nočem imenovati, morda bi še danes pri vas ... ne vem ... vse je možno ... Vojna je grdobija, je strašna, brez tako krutih zakonov bi ne bilo nobenega reda. Že tako je bilo dosti nepotrebnih stvari, kako bi šele bilo drugače.

Kaj pa neenakost med partizani? Za marsikoga, ki partizanski boj pozna le iz knjig, je to nekaj novega.

Partizani so prihajali v našo hišo od samega pričetka. Dobro sem jih poznal in imel vtis, da je pri njih vse drugače kot v nemški vojski, iz katere sem pobegnil. Tako da sem bil ob nepriznavanju enakopravnosti najprej razočaran in sem se spraševal, ali je to mogoče, ko pa smo vsi enako izpostavljeni smrti in se skupaj borimo proti okupatorju. Slišal sem, da se je to dogajalo tudi drugje, tisto kar pišem, pa pišem iz lastne izkušnje. Jaz nisem gledal na to, ali bo to komu všeč ali ne, tako je bilo. Jaz pišem tisto, kar sem doživel in videl, in ne, kar bo nekemu drugemu prav. Naj tisti napiše po svoje. Belo-črno

opisovanje dogodkov ne vodi nikamor. Kaj vse danes pišejo tisti, ki so sodelovali z okupatorjem, ampak dejstva, da so bili izdajalci, nič ne more spremeniti. Pisanje o revoluciji je hinavščina tistih, ki se hočejo s tem izgovorom oprati krivde. Če zgodovino še tako potvarjajo, dejstva ostanejo. To, na čigavi strani je kdo bil, se ne da spremeniti. To je moje mnenje.

In kako vi vidite vlogo cerkve in katoliške duhovščine na Koroškem?

Jaz nočem biti hinavec, hoditi v cerkev in moliti, če pa ne živim po tej veri. Nekateri hodijo v cerkev zaradi drugih, da jih drugi vidijo, da hodijo k obredom. Večkrat se je zgodilo, da zaradi svojega odnosa do vere nisem mogel kandidirati za občinskega odbornika. So rekli, da sem v redu človek, ampak neveren. In vsak se boji, da bi bil izključen iz verske skupnosti oziroma da bi ga ljudje, med katerimi živi, zaradi tega obsojali.

Prejšnji župnik v Pliberku je bil preprost človek, ki v cerkvi ni nikoli politiziral ali blatil komunizem, kar bi težko rekel za druge fare. Maše so bile politične, protikomunistične, levico so označevali za hudičevo. Sedanji pliberški župnik Olip je izjema. Vsako leto mašuje za padle in pridiga tako, kot bi znal malokdo. Rekel je, da si je vzel za vzor Kajuhove stihe. Izjavil je, da če bi bili danes vsi tako pogumni in zavedni ter vztrajni kot so bili partizani, se nam ne bi bilo treba bati za narodni obstoj tukaj na Koroškem.

Vem, da so številni ljudje, ki so med vojno popolnoma podpirali osvobodilno gibanje, po vojni prišli pod vpliv klerofašistov, ki so ljudi zbegali z grožnjo pekla. Nek belogardist se je po pogrebnem govoru, v katerem je govorec omenjal partizane, razjezil nanj, češ kako si dovoli na tako svetem kraju kot je pokopališče, hvaliti komunizem, ki je hotel uničiti cerkev in ves slovenski narod. In tako so ljudi begali in zapirali v svoj neiskreni krog. Največ zmot in nasilja je prav v zgodovini katoliške cerkve.

Ne le duhovščina, Angleži in avstrijska država, tudi avstrijska komunistična partija se je v času Informbiroja obrnila proti vam. Kdaj so se stiki obnovili?

26. junia letos je bil pri Peršmanu na predlog avstrijske komunistične partije sklican skupen sestanek. Mladi člani, ki so se otresli vpliva Moskve, sedaj obžalujejo odnos takratne avstrijske partije do slovenskih članov, ki se niso opredelili za Stalina. Sestanka se je udeležil tudi njen sedanji predsednik Walter Bayer, ki se je javno opravičil za njihova dejanja in izrazil obžalovanje.

Kako ocenjujete današnje družbeno dogajanje v Sloveniji?

Tukaj na Koroškem smo tisti, ki smo se uprli nacizmu, vse posledice svoje odločitve izkusili na svoji koži že takoj po vojni,

POGOVOR Z LIPEJEM KOLENIKOM

Ničesar ne obžalujem

pri vas pa je to prišlo na površje šele po letu 1991. V Evropi ni primera, da bi lahko aktivni sodelavec okupatorja zasedel pomembno javno funkcijo. Haider je po hvali Hitlerjeve zaposlovalne politike moral oditi. Prav tako je moral oditi esesovec Ölinger, ki ga je postavil Kreisky za ministra. In pri vas? Na glavnem odboru Zveze koroških partizanov sem vprašal, kako lahko nekdo, ki je bil med vojno aktivni belogardist, zaseda javno funkcijo in javno blati narodnoosvobodilni boj. Odgovorili so mi, da so se tako odločili poslanci. Ali to pomeni, da so vsi poslanci sovražniki NOB? Če pa se to že zgodi, je treba nekaj ukreniti. Če ne, je pa res vse skupaj strašno klavrno in žalostno. Ampak, saj pravijo, da nič ni večno in tudi to ne bo. Bo pa v tem času umrlo ali klonilo veliko ljudi.

Kako ste se počutili, ko je Slovenija pričela postavljati spomenike domobrancem?

Bil sem presenečen in sem še vedno. Ne morem verjeti in razumeti, da sta se bivša Jugoslavija in hkrati z njo Slovenija, ki sta bili edinstveni primer upora v Evropi, tako spremenili. Ne da se razumeti in oprostiti, da sta na ta način zapravili svoj ugled. Pa še to, pričetek zamisli združene Evrope je bila že bivša Jugoslavija. In nobena druga evropska država ne postavlja spomenikov sodelavcem okupatorja. To je še posebej žaljivo in sramotno. Seveda obsojam, da so partizani izdajalce po vojni postrelili, morali bi jih postaviti pred vojaška sodišča in jim soditi. Nihče pa ob tem ne spregovori o povodih za to dejanje, s kom so sodelovali, kdo jih je podpiral, kdo jim je dajal

orožje in tega, da so, ko so Nemci že zdavnaj popustili, še vedno vztrajali v borbi proti partizanom. Ob spravi je Kučan izrekel obžalovanje. Pa je že kdaj kdo od njih izrekel te besede? S to izjavo bi ostali brez argumenta. Ravno tako pa katoliška cerkev. Če bi rekla, da ga je polomila, bi ostala brez argumentov za vznemirjanje ljudstva. S tem bi priznala, da je bila, seveda ne vsa, glavni organizator bele garde. V tem primeru ne bi mogli škofa Stepinca, ki je bil v Paveličevi ustaški vladi in soodgovoren za sedemsto tisoč pobitih Srbov, predlagati za blaženega. Naj pošten kristjan, ki verjame v posmrtno življenje, take ljudi potem tam sreča? Hvala lepa. Pa saj še po tolikih letih ne priznajo in ne obžalujejo vpletenosti v inkvizicijo. Jaz sem skoraj prepričan, da bodo enkrat tudi Hitlerja, ker je bil proti komunizmu, priznali za blaženega.

Kako se spopadate s to miselnostjo in najnovejšim dogajanjem?

Tega se sploh ne da razumeti in jaz sem strašno razočaran. Za dan mrtvih je bila državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar na spominski svečanosti v Velikovicu in je imela govor, ki bi ga lahko prebrala tudi za veliko noč ali novo leto. Niti enkrat ni omenila partizanov, samo borbe. Eno samo izvijanje in nobene jasne besede. Hkrati pa je med tistimi, ki odločajo o delitvi denarja med koroške Slovence.

Kako več kot petdeset let po vojni gledate na borbo, v kateri ste se borili za priključitev k Jugoslaviji?

Nikoli niti za trenutek nisem pomislil, da to ni bilo prav. Mi-

slim, da sem svojo pot pošteno hodil, kljub temu, da nekaterim to ni prav. Boli pa me, ko pogledam nazaj in vidim, da se je kolo pričelo vrteti v povsem drugo smer. Narodnostnim manjšinam se nikoli ni dobro godilo. Vzemimo Koroško. Po plebiscitu izguba, po drugi vojni kljub oboroženemu odporu spet izguba. In seveda vse to ne more ugodno vplivati na nas. Kje pa je večje grobišče pripadnikov slovenske narodnosti kot na Koroškem? Kako pa se je lahko v sto letih naše število zmanjšalo s 120.000 na 15.000? Kdo pa je tega kriv? Prvič naš lastni brezup, drugič avstrijska oblast z načrtno germanizacijo, tretjič pa matična domovina, ki nikoli ne izreče jasne besede, ker se boji zamere. Po osamosvojitvi Slovenije se je naša situacija samo še poslabšala. Poglejte, ob osamosvojitvi je bilo 23 mešanih podjetij za pomoč koroškim Slovincem, sedaj sta še dve ali še eno. Ali je to pomoč manjšini? To je tudi pokazatelj stanja v matični državi. Če bi ne bili tako trnasti kot smo, nas že davno ne bi bilo. In prepričan sem, da če pri vas ne bo prišlo do streznitve, da bo v petdesetih letih slabše stanje kot pa je sedaj tu pri nas na Koroškem. Poglejte, koliko tujih firm je že pri vas. Saj hočejo vse vrniti nekdanjim lastnikom in grofom.

Napisali ste, da je bilo po vojni 80 odstotkov ljudi na podeželju za priključitev k Jugoslaviji. V razgovorih z ljudmi tega ni zaznati. Kaj se je po vašem zgodilo?

Prav tako kot pri vas so zamenjali barvo. Najbolj žalostno je pa to, da bi se, če bi spet prišlo do spremembe, isti ljudje zopet oglasili. Vsi bi znali slovensko in vsi bi zopet bili Slovenci. Ali mislite, da je v Mežiški dolini kaj bolje kot tu, vsi še škilijo proti Avstriji. Ko sem pred leti v celovski bolnici strežnika, ki ni najbolje govoril nemško, vprašal, od kod je, mi je odgovoril, da iz Mežice pri Pliberku. Revez se je sam sebe sramoval.

Ljudje okoli Narodnega sveta so vedno vpili, da so bili s strani komunistov zapostavljeni, da niso dobivali denarja, da ga je dobivala samo Demokratska fronta. Zdaj pa se je v londonskih arhivih našel podatek, da je Slovenija uradno od leta 1952 podpirala tudi Narodni svet. Na simpoziju o Janku Ogrisu je bilo javno izrečeno, da je Narodni svet že od leta 1947 dobival podporo iz Jugoslavije in nihče od prisotnih na to ni rekel nič. Takrat smo bili prepričani, da je za Slovence edina možnost preživetja priključitev k matičnemu narodu, drugače bomo počasi izginili. Matična domovina nas je spodbujala, da smo se borili za priključitev, tukaj pa smo bili pri tem zasramovani, zapirali so nas in nas imeli za izdajalce domovine in za Titove agente, hkrati pa jim je Slovenija dajala denar, da so nas bili. To pa že meji na neiskrenost.

Dalje na strani 13

Advent je čas pričakovanja in upanja in pričakovanja čim večjega dobička in želje, da bo vsestransko tekanje kmalu mimo. Potem bo mogoče tudi kaj časa za zaslužni počitek. Človek se bo lahko razkomotil in vzel v roke kako knjigo, ki mu jo je nekdo poklonil, ali ki si jo je izbral sam. Kdor pa še nima primerne čitave za postadventno branje, bo med tu predstavljenimi knjigami morda našel to ali ono pobudo. Izbral jih je Andrej Leben.

**Jani Virk:
Sergijs letzte
Versuchung.**

**Prevedel Fabjan Hafner.
Wieser: Celovec/Klagenfurt
1998, 242 str.**

Slovenija je postala samostojna država. Napočil je čas demokratizacije, novih obrazov in novih upanj. Sergija – v času socializma in samoupravnega sistema ugleden intelektualec, sistemski kritik in mentor nadebudnih opozicijskih mislecev – v komaj prerojeni, tranzicijski družbi ne potrebujejo več. Počuti se izdanega, zapuščenega in užaljenega, ko je prej toliko storil za duhovno svobodo človeka. Vsi so ga pustili na cedilu in lahko le od zunaj opazu-

je uspešni pohod brezzveznežev v nove stranke in pomembne funkcije. Da pa s Sergijem zagotovo ne bo preveč sočustvovanja, zato skrbi zgodba že od samega začetka.

Sergij, zapit možak srednjih let, v jutranjih urah spet, kot že večkrat, obleži na pločniku nekje v Ljubljani. Alkohol, ki ga z nekaterimi znanci najraje uživa v zanemarjenem lokalu z zgovornim imenom »Marmelada«, kjer so se nekaj srečevali kritiki režima in posebneži, mu je najdražje zatočišče. Izživlja se ob mislih na osvajanje kake lepote, kar pa ob pogledu na njegovo fiziognomijo ostane le gola teorija. Doma ga čaka zakrbljena žena. Sergij jo sovraži, pa tudi samega sebe, saj ve, da samo z njo lahko še preživi, s pravim likom požrtvovalne malomeščanke, ki se ni znala pravočasno znebiti moške naloge in je manjkajoči pogum že davno izrinila s čim večjo skrbjo za svojega odraslega otroka.

Pivo, ženske in politika

Sergij bere časopise in popiva, sedi v »Marmeladi« in komentira politično dogajanje. Njogo-

NOVE KNJIGE

Nasveti za nekoliko drugačno (božično) branje

va iz resignacije in širokega znanja porojena nadutost ga pripelje v groteskne prizore in do družbenih spoznanj, ki so vredni kakega Bukovskega. Sam komaj še verjame, da se bo iz tega položaja še kdaj izkopal, dokler ne dobi neke ponudbe, ki mu obeta le še kanček pravičnosti in zadoščenja. To ponudbo pa misli izkoristiti v svoje maščevalne namene.

A do tega ne pride, ker se zgodba zaplete z nastopom dveh novinarjev: Joštom, ki je Sergiju za petami, ker se hoče profilirati z biografskim spisom o njegovem propadu, in Margareto, fotografko in Joštovo prijateljico, ki je svoje telo učinkovito postavila v službo hitrega osebnega napredovanja. Lepa je in mlada, in Sergijeva erotična fantazija je kaj kmalu zaposlena. O ljubzenskem trikotniku ne more biti govora, bolj o slučajnem prekrizanju neenakih računov in koristi treh ljudi. Sergij se opoteka svojemu nesrečnemu in smešnemu koncu nasproti. Toda edinole njegov, vsaj nekje v globini morda res plemeniti duh, se lahko reši duhovnega in moralnega kaosa v mladi demokraciji. Jošt in Margareta pa poskušata ubežati vsak po svoje.

Jani Virk je napisal sodoben slovenski roman, ki je poln humorja z dokajšnjo mero grotesknosti, sarkazma, cinizma. Brez olepšavanja in relativiranja v robatem jeziku prikazuje razkrajajočo se slovensko družbo, ki je stari red navidezno izbrisala, novega pa ni ustvarila. Velja geslo: Znajdi se. Tudi za ceno razčlovečenja! Današnja Slovenija in medčloveški odnosi v njej so prikazani le še kot spačena karikatura. Morebitno upanje, da bo nova slovenska literatura dobila kakega pravega pozitivnega junaka, se je spet izjalovilo. Dobili pa smo izredno kratkočasen roman.

**Gerhard Pilgram, Wilhelm Berger, Gerhard Maurer:
Kärnten. Unten durch.
Ein UNIKUM-Wander-Reise-Lesebuch. Drava:
Celovec/Klagenfurt 1998,
448 str.**

Tudi ta knjiga ima s Slovenijo nekoliko opravka, vsaj ob robu. Pričujoči opis trinajstih pešpoti vzdolž Karavank se namreč začne v Dravogradu in krene kratko tudi v Jesenice, nazadnje pa naredi ovinek v Trbiž. Tako so ozke koroške meje preseže kar na več straneh. Ampak to ni edina simbolična poteza v knjigi, ki jo bo vsakdo vesel, ki bi rad kaj izvedel o krajih, zgodovini in ljudeh v tej (nekaj) dvojezični regiji. Mogoče pa bo

tudi koga zvalila na pot v zaspale vasi, v turistični vrvež ali v samoto nedotaknjene narave – kolikor je še ostalo, o čemer zgovorno priča bogato slikovno gradivo.

Po stranpoteh

Zimski čas mogoče ni ravno najbolj običajen za izid kake potopisne knjige. V tem primeru pa se to zdi celo smiselno, saj je knjiga zasnovana tudi kot berilo. Kraji in vasi, ki so jih avtorji prehodili in o katerih poročajo,

so na kratko ali tudi bolj izčrpno opisani, opisani tako subjektivno, kakor so si pač tudi izbrali pot. Metlovčani najbrž ne bodo ravno veseli, kaj je o njihovi vasi zapisano, v Svatnah pa je računati z živimi pripombami na račun njihove Miklove Zale. Prav osvežilno je, kako spretno se opisi ogibajo dolgovnim naštevanjem metrov, višin in letnic, ne da bi zanemarjali zgodovino in sedanjost krajev, ki se zlijeta v skupek imen, zgodbic in vtisov iz vsakdanjika.

Med posameznimi etapami se bralec lahko spočije ob kratkih poučnih in razvedrilnih esejih, ki so jih prispevali tudi avtorji-gostje. Tako bo lahko izvedel marsikaj o kravjih imenih od Ájde do Žúže, ob tem se pa v štirih nadaljevanjih tudi seznanil z zgodovino nemško-slovenskega napetosti.

Kdor bo dejansko vzel pot pod noge in obiskal te kraje, se lahko s pomočjo uvoda v knjigo mentalno pripravi na posebnosti, ki ga čakajo. Najde pa tudi koristna navodila za pravilno potniško opremo in hojo. Predlagane dnevne poti, ki so samo možne variante, večinoma seveda ne peljejo po asfaltiranih cestah, temveč po vijugastih stranpoteh. Zato je vsaka pot zelo natančno opisana in popotnik ni v nevarnosti, bi se zašel. Ne manjkajo tudi nasveti, kje se lahko okrepi ali udeleži kulturnega živčava in najde primerno ležišče.

»Kärnten unten durch« je prikupna potopisna knjiga skozi prikrite predele pogosto zamolčane periferije na periferiji in zanesljiva obogatitev za vsa-

ko knjižno polico. Zato velja opisanim potem dodati še eno pot: v bližnjo knjigarno.

**Martin Kuchling:
Okamenela sled.
Drava: Celovec/Klagenfurt
1998, 72 str.**

Po koroških poteh – vsaj v prenesenem smislu – je stopal tudi Martin Kuchling. Vendar na pesniškem popotovanju ni iskal krajev razgibanosti in nasprotij, ampak se je odločil za odkrivanje »okamenelih sledi«. Naslov pesniške zbirke priključuje v spomin elegične verzje Andreja Kokota, Valentina Polanška ali Milke Hartmanove, ki izražajo osebno doživeto ali kolektivno narodno bol ob minevanju nekdanje (slovenske) podeželske domačnosti. Že prve vrstice v knjigi kažejo, da ta asociacija ni zgolj slučajna, ne nenamerna: kadar odhajaš / ne presekaš svojih / korenin. Avtor s svojim prevencem vsekakor navezuje tudi prav na to izročilo.

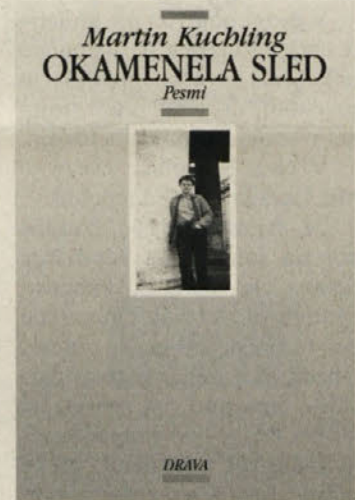
Odhajati (iz zavetišča), presecati (tudi slovenske) korenine. Tako branje te precej obrabljene metafore se samo po sebi vsiljuje. Podobno preprosto pa piše naprej: ... kadar odhajaš / odhajaj brez srda / in ne glej čez ramo / s solzo v očesu / ker ni ničesar / obžalovati. Zdi se že vprašljivo, ali bo v teh verzih poleg prikritega patosa in klišejske nedorečenosti sploh najti kaj resnično svojkega. Zaenkrat se upanje razblini ob navodilu: ... kadar odhajaš / hodi vzravnano / svojo pot. Le miselni lok tradicije je tukaj nekoliko presežen, ker odhajanje samo po sebi ni označeno negativno, temveč je neka nuja ali okoliščina, kakor tudi v precejšnjem številu drugih pesmi.

Kdo me bo poslušal ...

Zelo preprosti poetični izraz, ki ga ne gre zamenjati z lakoničnostjo, se tudi sicer nadaljuje (noč je naglušna, veke so trudne, srce je izparano, jezik se je strdil ...). Resnost in zamišljenost osamljenega lirskega subjekta se mestoma sprevrne že v nehoteno komiko, kakor ob spoznanju: kdo me bo poslušal / kadar mi razpade moja / beseda? Ob tem se ponavljajo variacije na odhajanje, poti in sledi prašne ali krepkejšje sorte, ki so v drugem delu zbirke prenesene v naravo. Tu izstopa cikel »sajarije«, nekakšen spopad lirskega subjekta s kozmosom, ki s svojo prozaičnostjo ponekod spominja na Janušovo govoric, kjer pa je metaforičnost stopnjevana bliže poetiki Maje Haderlap. Ti pesmi še najbolj prepričajo. Mogoče zato, ker štejejo med redke, jasneje zaznavne osebnije pesmi, še bolj pa zaradi tega, ker se igrivost miselnega toka ujema s poetič-

no resničnostjo. Sicer pa prevladuje vtis pesniške poze, retoričnosti in globokoumnosti, kakor na primer v obdelavi klasičnega motiva o hrepenenju Lepe Vide, ki v Kuchlingovi inačici postane simbol za usihanje vsega, tudi vsake besede.

Tretji del zbirke sega v docela drugo tematsko polje: v erotiko. Sicer so erotične pesmi v koroški slovenski literaturi redke in Kuchlingovi verzji v tem oziru novost, vendar so po izrazni in vsebinski plati plehki. Motivno se omejujejo na to, kaj uganjata roka ali jezik na razdraženi koži ženske, z možem-akterjem in ženo-razdajalko naslade. Tu besede zmanjkajo ali postanejo odvečne (je hrepeneje vendar izpolnjeno?), oči se lesketajo itn. Izraz je ponekod klišejsko romantičen (rože ti nasipam / po belih prsih / bel cvet na belo / kožo) ali celo neerotičen (odreveneli prsti / tipajo odprte boke; brez be-

sed ostanem / ko ti zrem v oko; v objemu vse razpade). Tudi poezija protislovij (belo-temno; odkrite skrivnosti), ki prihaja do izraza že v Pink Floydovskem naslovu tega dela (Na temni steni meseca) ne pričara posebne poetičnosti.

Zbirki se pozna, da jo je napisal ambiciozen avtor, ki zavestno navezuje na slovensko (koroško) pesniško izročilo in poskuša vnašati tudi nekaj inovacij in izvirnega. Najbrž je tudi zato formalna plat posebej izdelana (svobodni verz, dosleden sistem kitic, težnja po ritmizaciji, zvočni harmoniji). Vse to pa ne more prepričati vtisa, da je bila volja po iskanju novih poti močnejša od izbrane, vsekakor izhrojene poti ubesedovanja. Stvar bi bila že dosti drugačna, če bi si avtor dovolil vsaj kanček (samo)ironije, ki bi odprla začarani krog resignativne pesniške imaginacije brez pravega jedra.

Matjaž Kmecl, eden najboljših poznavalcev slovenske literature na Koroškem, je knjigi napisal spremno besedo. Naj ne bo zamolčano, da je njegova ocena prvenca Martina Kuchlinga zelo pozitivna. Andrej Leben

Če obiščeš tujo deželo, je vedno dobro kaj vedeti o njeni preteklosti. O zgodovini kake države pa je mogoče napisati mnogo, mnogo. Tu to ne bi bilo umestno, čisto brez podatkov o dogajanju v preteklosti pa le ne gre. Zato nekaj drobcev iz ukrajinske zgodovine:

Od 10. do 13. stoletja je obstajala samostojna državna kneževina »Kijevska Rus«. Pravoslavna krščanska vera je po poroki kneza Vladimirja s sestro bizantinskega kralja leta 988 postala »obvezna«. Država je segala na Poljsko in se razprostirala od Severnega do Črnega morja.

Glavno mesto države je postal Kijev. Za leto 1018 je zapisano, da je bilo v njem 100.000 prebivalcev, 400 cerkva ter 8 tržnic. Država »Kijevska Rus« je kmalu razpadla v 15 dokaj samostojnih dežel. Vpad Tatarov leta 1240 je dokončno uničil državo. Ukrajinski in ruski narod sta odslej šla vsak svojo pot.

V začetku 17. stoletja so Kozaki poskušali združiti vse Ukrajince. Njihovi vodje atamani so imeli pri tem nekaj desetletij določene uspehe. Ker pa so bili vedno v borbi, enkrat s Poljaki, nato s Tatari, Turki in Rusi, ni prišlo do nastanka močne Ukrajine.

V drugi polovici 18. stoletja je carica Katarina II. dokončno pokončila kozaško republiko in preostali, do tedaj samostojni del Ukrajine, priključila Rusiji.

V času Sovjetske zveze je bila Ukrajina ena od republik.

24. avgusta 1991 je Ukrajina postala samostojna neodvisna država. Je članica Skupnosti neodvisnih držav, ki so nastale po razpadu Sovjetske zveze. Ubada se z velikimi gospodarskimi težavami (brezposelnost 40 %). Prej je bilo v oboroževalni industriji zaposlenih preko milijon ljudi. Za potrebe sovjetske armade je bilo polovica tankov in raket izdelanih v Ukrajini.

V Ukrajini prevladuje težka industrija. Ostala industrija, kot prehranski sektor in dnevna potrošnja – obleka, obutev, pohištvo, različni stroji za gospodinjstvo in delo doma, pa še mnogo drugih stvari, ni zadosti razvita. Na to se v preteklosti ni polagalo zadosti pozornosti.

Ukrajino so že vedno imenovali žitnico, nekateri celo žitnico Evrope. Polovica ukrajinske pokrajine pokriva zelo rodovitna črna zemlja. Pred razpadom Sovjetske zveze je od tam prišlo 46 odstotkov celotne agrarne produkcije. To pa velika pomeni.

V Ukrajini deluje 6 atomskih elektrarn. Dobro nam je v spominu eksplozija atomskega reaktorja v Černobilu 25. aprila 1986. Iz 4 km oddaljenega mesta Pripjat so dva dni po eksploziji preselili skoraj 50.000 ljudi. Nadaljnje evakuacije so izvedli po devetih dneh. Okoli atomske elektrarne v Černobilu so zaprli krog s premerom 30 km, t. i. zaprto področje. Atomsko elektrarno pa so pustili delovati naprej. Kijev je od Černobila od-

daljen 100 km. Eksplozija, nastalo sevanje, raznašanje radioaktivnih delcev z vetrom bo imelo posledice za več generacij. Na močno prizadetem ozemlju Ukrajine, Belorusije in Rusije živi danes približno četrtilijona ljudi.

Današnja Ukrajina se razprostira na 603.700 kvadratnih kilometrov ozemlja in ima 52 milijonov prebivalcev. 73 odstotkov je Ukrajincev, 22 Rusov, 5 odstotkov pripada različnim manjšinam. 10 milijonov Ukrajincev živi zunaj državnih meja Ukrajine, največ v Rusiji.

Z ženo se odločiva za potovanje

Na 15-dnevno potovanje v Ukrajino smo se skupina nad 20 ljudi podala 12. julija 1998. Profesor Tonč Malle je s potovalno agencijo Sommeregger uredil vse organizacijske formalnosti. Z vremenom smo imeli posebno srečo. Vseh 15 dni je deževalo samo dvakrat in to le po eno uro.

V Kijevu smo takoj po izstopu iz letala opazili, da smo v tujini, v drugem svetu. Vse je drugače kot npr. na Dunaju: izgled poslopja in naprav na letališču, uniforme, ljudje-domačini, potek pregledov in drugo.

Prispeli smo v kijevsko pristanišče ob Dnjepru. Ladjo Genral Lavrinjenkov, naš hotel za 14 dni, upravlja švicarska potovalna agencija Mittelthurgau. Odtlej je vse potekalo po »švicarskem času«. Da je to ob prisotnosti približno 230 gostov nujno potrebno, smo kmalu ugotovili. Dvoposteljne kabine na ladji so bile prostorne, čistoča vzorna, prehrana izvrstna, postrežba v restavraciji odlična.

Motorna ladja General Lavrinjenkov je dolga 129 m, široka 16,7 m, visoka 12,4 m.

Goste so zaposlovali tudi z učenjem ukrajinščine in ruščine ter z drugimi tečaji, jutranjo telovadbo, predvajanjem videofilmov in podobnim.

Dnjepr je veličastna reka, tretja največja v Evropi in dolga 2.200 km. Od Kijeva do izliva v Črno morje smo po njem pluli 850 km.

Veselili smo se plovbe, pristankov v večjih mestih, ogledov in izletov v notranjosti dežele. Obetalo se je zanimivo dvotedensko potovanje.

Ogled Kijeva

Če gledaš z ladje proti mestu, ni videti kaj dosti: nekaj hiš starega dela mesta na ravnini ob Dnjepru, nasproti pristanišča je le 200 ali 300 m ravnine – cesta, železnica, postaja, nekaj hiš in nato se začne strm grič, kakih 50 m višinske razlike. Zgoraj zasliši planoto in da se za drevesi nekaj skriva. Videti je le mogočna Andrejeva katedrala in ogromna stavba – zunanje ministrstvo, ter nekaj streh in mnogo listnatga drevja.

Za vsem tem se skriva 3-milijonsko mesto Kijev.

Ker je dovolj prostora, so ceste široko izpeljane, nekatere dvakrat, celo trikrat širše kot so glavne ceste v Celovcu. Po njih

se premika bolj malo večinoma starejših avtomobilov. Sprašuješ se, kdo rabi tako široke ceste. Čez 20 let jim bo to prišlo seveda zelo prav, saj se ponuja ogromno parkirnega prostora.

Na križišču dveh takih ulic stojiš pred tako imenovanimi zlatimi vrati – v 11. stoletju je bil to najpomembnejši vhod v z obzidjem obdano mesto. Zlata vrata so propadala. Leta 1982 pa so ta pomembni kulturnozgodovinski spomenik ob 1500-letnici Kijeva izvrstno renovali. Impozantna zgradba, kakih 15 do 20 m visoka. Pred vratmi je muziciral tričlanski ansambl. To je značilno za Ukrajino – tam, kamor pridejo turisti, so tudi godci. Včasih

že od nekdaj bile votline, kjer so že v davnih časih prebivali ljudje. Tam je knez Vladimir, imenovan tudi Sveti, ustanovil samostan. V Ukrajini je vpeljal pravoslavno vero. Sčasoma so v pečinah napravili več kilometrov hodnikov in izdolbli mnogo prostorov – stanovanj za menihe. Del tega podzemnega samostana je za turiste dostopen. Po plačilu ene grivne (skoraj 7 šilingov) so nam v roke stisnili zelo tanko 20 cm dolgo svečo, s katero smo si svetili, ko smo hodili po hodnikih in si ogledovali kamrice. V nekaterih so bile odprte krste z umrlimi menihi. Čas, podzemna vlaga in temperatura so umrle balzamirali.

juške, slike domačih umetnikov, cele vojaške uniforme, tudi generalova je bila vmes, kolajne, zastave, igrače, najrazličnejše izdelke iz lesa in drugih materialov, nakit pa še in še.

Po Dnjepru do Dnjeporpetrovskega Zaporožja in Novaje Kahovske

Po poldrugem dnevu Kijeva smo ob osmih zvečer odpluli iz pristanišča. Bilo je še svetlo. Topel julijski večer je vabil na gornjo palubo. Gledali smo proti mestu, kmalu pa smo ga zapustili. Opazovali smo pokrajino na levem in desnem bregu. Široka in veličastna reka je valila svoje vode proti Črnemu morju. Zdelo

Luksuzna ladja »General Lavrinjenkov« v Sevastopolu

UKRAJINA – TUDI TO JE EVROPA

Z ladjo po Dnjepru

samo eden. Poje ob melodiji, ki jo izvabi iz starega instrumenta banduri. Ko sem opazoval meni neznano glasbilo, se mi je zdelo, kot da bi spojili kitaro in citre. Bandura ima 62 strun.

Kakih 200 m od zlatih vrat se začne velik samostanski kompleks, kjer stoji tudi najpomembnejša kulturnozgodovinska zgradba, Zofijina katedrala, ki jo je pričel graditi Jaroslav Modri leta 1037. Kmalu je postala pomembno središče družabnega in kulturnega življenja. Tam je bila ustanovljena tudi prva ruska knjižnica. Posebnost Zofijine katedrale je 12 manjših kupol in velika kupola. Zdjaj je katedrala muzej.

Zgradbe pravoslavni cerkva se od naših močno razlikujejo. Že zunanji izgled je impozanten, navadno več stolpov s kupolami. Notranjost je bogata, polna rezljanega, poslikanega po stenah, fresk, ikon in posebnih vrst oltarjev. Verski obred se v mnogočem razlikuje od našega. V pravoslavni cerkvi navadno prepevajo zbori z malo člani. Njihova pesem doni po domače, čudovito zveni in te toplo objame.

Mestni okraj Pečersk spada k najstarejšemu naselitvenemu prostoru v Kijevu. Del tega mestnega okraja so visoke pečine nad Dnjeprom. V pečinah so

Mesto je zelo čisto. To nas je pozitivno presenetilo. Ko se sprehajaš po ulicah, gledaš velike in lepe stavbe ter stopiš še skozi glavna vrata na dvorišče, opaziš, da mnogokje odpada omet, da je stopnišče malo pokvarjeno, da že leta nihče ni pobarval vrat, oken in podobno. To seveda zelo moti in daje mestu ponekod videz, da mnogo hiš počasi propada. Tudi to je znak hude gospodarske krize. Po mestu vedno spet srečaš ljudi, ki prosijo. Vendar ne vsiljivo, pač pa skoraj neopazno. Če se z njimi srečaš z očmi, občutiš, da prosijo iz potrebe.

Plače so nizke, cene v gostilnah in tudi v trgovinah pa so za domačine zelo visoke. Tisti, ki zaslužijo, si lahko privoščijo le osnovno hrano. Nobenih priboljškov, sladkarij ali podobno. Menda je kakih 10 odstotkov prebivalcev bogatih. Tem seveda ničesar ne manjka.

Ljudje so izredno prijazni. V njih biva prava slovanska duša. Zdi se ti, da se jim ne mudi tako kot nam. Radi odgovarjajo na vprašanja. Opazili smo, da se je z znanjem slovenščine in srbo-hrvaščine mogoče z njimi pogovarjati.

Do ladje smo se vračali po strmi cesti. Ob strani stojnica pri stojnici, kjer lahko kupiš najrazličnejše spominke: matr-

se mi je kot da smo list z drevesa, ki je padel v vodo in ga rečni tok odplavi v neznano. V tej neskončni ravnini teče Dnjepr mirno, komaj zaznaš, da sploh teče. Nobenih valov.

Posedli smo in kramljali do trdne teme. Začeli smo 2.505 kilometrov dolgo pot po Dnjepru in Črnem morju ter nazaj do Kijeva.

Naslednji dan, po 10. uri zvečer, smo pluli mimo Dnjeporpetrovskega, milijonskega mesta. Ker je bilo toplo, smo spet sedeli na zgornji palubi.

Pod nebom so se prikazali visoki tovarniški dimniki. Iz nekaterih se je močno kadilo. V Dnjeporpetrovsku je precej težke industrije. Bili smo že skoraj mimo mesta, ko nas je dosegel pas dima iz tovarniških dimnikov. Zavohali smo smrad in zaužili nekaj prahu. Gost dim nas je spremljal kakih 15 minut. Zdjaj še bolj razumem, zakaj se prebivalci industrijskih predelov tako radi umikajo na deželo.

Pot smo nadaljevali proti Zaporožju. Zjutraj ob pol osmih smo bili pri zaporoški zapornici – največji v Evropi. Višinska razlika znaša 37,5 m. Približno eno uro traja, da ladja preide skoznjo.

Prispeti v Zaporožje pomeni dve tretjini prevožene poti od Kijeva proti Črnemu morju.

Vesele božične praznike ter uspešno novo leto
Vam želi

TURISTIČNA AGENCIJA IN AVTOPODJETJE

SIENČNIK

TEL 0 42 36/20 10-0
FAX 0 42 36/20 10-11

A-9141 DOBRILA VAS

Zahvaljujemo se vsem prijateljem, partnerjem
in potnikom za zaupanje v minulem letu in
Vam želimo srečno vožnjo v letu 1999

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

dr. Valentin Kaki
odvetnik

Celovec, 8.-Mai-Straße 20

Robert Hedenik

SPENGLEREI – KLEPARSTVO

9072 LUDMANNSDORF/BILČOVŠ
WELLERSDORF/VELINJA VAS 36

Vesele praznike in srečno novo leto

Vsem prijateljem, znancem ter
gostom želi mnogo zdravja,
uspeha in osebnega zadovoljstva
v letu 1999

družina Wutte
Vesele 1, 9123 Šentprimoz

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto želi

SPAR-trgovina in gostilna
z dvorano za vsakovrstne prireditve
WAUTSCHE-SMREČNIK

ŠOŠTAR

Globasnica

☎ 0 42 30/211

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem
želi vesele božične praznike in srečno novo leto

ADEG Ogris-Martič

Ludmannsdorf/Bilčovs, ☎ 0 42 28/22 51

GOSTILNA S TUJSKIMI SOBAMI

J. OGRIS

v Bilčovsu ☎ 0 42 28/22 49

Vsem cenjenim gostom in prijateljem
vesele praznike in srečno novo leto

Gostilna in kulturno društvo
Pri Joklnu

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

Vesele božične praznike
in uspešno novo leto 1999

Vam želijo svetovalci

ERTRAG & SICHERHEIT

Investmentfonds seit 1928

PaperNet

Unser Bestes für Ihre Ideen

A-9023 Klagenfurt, Rosentaler Straße 179, Postfach 68
Tel (0463) 27 72-0, Fax (0463) 262 727

Krojaštvo

WEISS

vesel božič
in srečno
novo leto

Spitalgasse 12
9020 Celovec
Telefon 0 46 3/51 37 52

Vesele praznike in srečno ter
uspešno novo leto 1999 želi

odvetnik
dr. Miran Zwitter

A-9020 Celovec
Karfreitstraße 3
telefon 0 46 3/50 5 40
faks 0 46 3/50 5 41

Vsem rednim in
podpornim članom,
vsem prijateljem in
znancem želi vesele
božične praznike in
srečno, zdravo in
veselo novo leto

**SLOVENSKO
DRUŠTVO
UPOKOJENCEV
PLIBERK**

Vsem tovarišem,
kar si sami
najbolj želijo

Kristi - Marinjak
Kotmara vas

Vesele božične praznike
in vse najboljše za novo leto
želi vsem občanom
in prijateljem

dr. Peter Haderlapp
župan občine Železna Kapla/Bela

**DELOVNA SKUPNOST
AVSTRIJSKIH
NARODNOSTI V SPÖ**

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

Ana Blatnik

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi svojim strankam

odvetnik **dr. Branko Perč**
9050 Pliberk, 10.-Oktober-Platz 13
Tel. 0 42 35/26 45, Faks 0 42 35/31 08

gedanken
gedruckt
geföhle
information
erfolg
wissen

Blagoslovljen Božič in zadovoljno leto 1999

**NOREA
REPRO
DRUCK**
& VERLAG

A-9020 Klagenfurt
CELOVEC
Linsengasse 59
Tel. 0 463 / 55 265-0
Fax 0 463 / 55 265-10

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi vsem odjemalcem in znancem

cobra

Produktions- und Handelsges. m. b. H.
A- 9143 St. Michael/Šmihel 47
Telefon 0 42 35/35 50

IZDELAVA KVALITETNIH
REZALK IN BRUSNIH PLOŠČ

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

KONUS

EXPORT - IMPORT

Konus trgovska družba, Pliberk
Konus Handelsgesellschaft, Bleiburg

A-9150 Bleiburg, Völkermarkter Str. 11, tel. 0 42 35/36 50, fax 36 50-83
email: konus.gmbh@carinthia.com

Vsem gostom in prijateljem želita vesele
božične praznike in srečno novo leto

družini

Wernig, Kupper

Camping ROŽ

KOČUHA

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

občina Pliberk
župan

mag. Raimund Grilec

Vesel božič in srečno novo
leto 1999 želi

arhitekt **Vouk** z družino
A-9150 Pliberk, Rinkole 24

Dr. Franci Serajnik

odvetnik

Wiesbadener Straße 3, A-9020 Klagenfurt/Celovec
tel. 0 46 3/51 63 30 • fax 51 43 24
e-mail: advokat-serajnik@online.edvg.co.at

Želim Vam vesele božične praznike in srečno novo leto

Špoštovanim pacientom želi vesel božič,
v letu 1999 pa zdravja, uspeha in zadovoljstva

dr. Michael Weber

zobozdravnik v Celovecu

SGZ

Slovenska
gospodarska
zveza

10.-Oktober-Straße 19
9020 Celovec
Telefon: 0 46 3/50 88 02
Faks: 0 46 3/50 88 02-4

želi vsem članom
in gospodarskim
partnerjem vesele
božične praznike
in uspešno
novo leto

Kaj se vam zdi, poslušalci vi,
al' ste kaj slišali?
Švež veter prišel je od nas,
za vas še na ves glas!

Gloria in eteris deo,
tako pri AGORA pojejo,
lepo pojo, nalašč glasno –
odprto je uho.

Radio AGORA,
tudi v novem letu dnevno
od 10-14 in od 18-2
na frekvencah 105,5 • 106,8 • 100,9

Vesel božič in srečno novo leto
vsem gostom in prijateljem naše hiše

HOTEL - RESTAVRACIJA

BREZNIK

PLIBERK/BLEIBURG

Lastniki
Lastniki
in sodelavci
vam želijo
vesele praznike
in uspešno
novo leto.
vam želijo
vesele praznike
in uspešno
novo leto.
vam želijo
vesele praznike
in uspešno
novo leto.

RUTAR

EBERNDORF • VILLACH • ST. VEIT

DOBRLA VAS • BELJAK • ŠENTVID

CENTER

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem poslovnim partnerjem, znancem in prijateljem

JOHANN HRIBERNIK

Fliesenverlegung / polaganje ploščic
Tutzach/Tuce 30, 9065 Ebental/Žrelec
Tel. 0463/740438

Slovenska športna zveza

želi vsem svojim članom in prijateljem
lepe božične praznike
ter srečno novo leto 1999

Vesel božič in srečno novo leto 1999
želijo

ravnateljstvo, profesorski zbor in dijaki
Dvojezične zvezne trgovske akademije
v Celovcu

Vsem naročnikom, delavcem in prijateljem prijetne
božične praznike ter uspešno novo leto želi

bau
Th. Sabotnik

PLESCHERKEN/PLEŠERKA 59
9074 KEUTSCHACH/HODIŠE

Tel. 0 42 73/22 95
Fax 0 42 73/22 95-14

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

želijo

dr. Matevž Grile
dr. Roland Grile
in
mag. Rudi Vouk
ODVETNIKI

CELOVEC, Karfreitstraße 14/III
Tel.: 0463/54267

Vesele
božične praznike in
srečno novo leto želi
vsem rojakom
družina

dr. Franc in
mag. Vera Wutti
Borovlje

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

ALPETOUR

Spedition-Transport-Ges. m. b. H.
Špedicijsko-transportna družba z o. j.
A-9150 Bleiburg/Pliberk

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

želita **Enotna lista**
z občinskimi odborniki

predsednik: Andrej Wakounig
tajnik: mag. Rudi Vouk
poslovodeči tajnik: Bernard Sadovnik

in Skupnost južnokoroških kmetov

zb. sv. dipl. inž. Štefan Domej
zb. sv. Janko Zwitter

Spoštovane tovarišice, dragi tovariši!

Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora je v iztekajočem se letu 1998 kljub skrajno neugodnemu finančnemu položaju uspela uresničiti naloge, ki si jih je zastavila v svojem delovnem načrtu. Zato velja naša zahvala vsem, ki so nam s svojimi prispevki solidarno pomagali premostiti nastale težave.

Ob koncu leta se pristočno zahvaljujemo vsem številnim obiskovalcem naših prireditvev, posebej pa velja naša zahvala sodelujočim skupinam in posameznikom, ki so s svojimi nastopi obogatili naše dejavnosti.

Tudi za naprej vabimo in naprošamo naše članice in člane ter prijatelje in somišljenike, da vzajemno ohranjamo tradicije protifašističnega odpora ter gojimo spoštljiv odnos in spomin na borce in žrtve, ki so se bojevali in darovali svoje življenje, kakor tudi na vse, ki so podpirali in preživljali borce za lepši svet miru in svobode ter enakopravnega sodelovanja. V tem smislu želimo rojakom in prijateljem zadovoljne praznike ter srečno in uspešno novo leto!

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV
IN PRIJATELJEV PROTIFAŠISTIČNEGA ODPORA

Vsem cenjenim odjemalcem,
gostom, znancem kakor tudi
vsem zadružnikom po južni Koroški
blagoslovljene praznike
in srečno novo leto

Mihej
ANTONIČ

HOTEL »ROŽANSKI DOM«
Reka pri Šentjakobu v Rožu
Telefon 0 42 53/22 41

Prav pristočno ste vabljeni
na tradicionalno silvestrovanje z glasbo

Vesele
božične praznike in
srečno novo leto želi
vsem znancem

družina dr. Jelen
Železna Kapla

Vesele
božične praznike in
srečno novo leto želi

dr. Anica Schwarz
zdravnica v Galiciji

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem
želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

Franc STERN
ESSO - ČRPALKA
ŽELEZNA KAPLA
Telefon 0 42 38/305

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto
želi v imenu vse šolske skupnosti

Dr. Reginald Vospernik

ravnatelj Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu

**HEIZEN MIT
HOLZ & SONNE**

- ☐ Pellets-Heizanlagen
- ☐ Hackschnitzel-Anlage
- ☐ Holzvergaser-Zentralen
- ☐ Solaranlagen

**SAUBERES
WASSER**

- ☐ Biologische Kläranlagen

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

Planung / Beratung / Ausführung
Sanitär – Heizungsbau
Werner Findenig
9125 Mittlern/Metlova, Tel. 04232/6222

Vesele božične praznike ter srečno in uspešno novo leto
želi vsem znancem, prijateljem ter žlahti

Bojan-Ilija Šturm-Šnabl
asistent v Evropskem parlamentu

Svinča vas/Štalenska gora, Dunaj, Bruselj

ZADRUGA-
market

Wir wünschen allen Kunden ein frohes
Weihnachtsfest und ein erfolgreiches
neues Jahr

Vsem se zahvaljujemo za zaupanje in
Vam želimo blagoslovljene božične
praznike in srečno novo leto

Pliberk – Bleiburg
Dobrla vas – Eberndorf
Železna Kapla – Eisenkappel
Šentjakob – St. Jakob i. R.
Šmihel – St. Michael
Kotmara vas – Köttmannsdorf

Brnca – Fürnitz
Globasnica – Globasnitz
Žvabek – Schwabegg
Ziljska Bistrica – Feistritz/Gail
Škofiče – Schiefeling
Bilčovs – Ludmannsdorf

Vesele božične praznike ter srečno in uspešno novo leto
želi vsem občanom, prijateljem in gostom

Paul Robnig
župan
občine Globasnica

Vesele božične praznike ter
srečno novo leto Vam želi

Vaš svetovalec

Andreas Wuttej

Büro/pisarna:
Mettingerstraße 13
9100 Völkermarkt/Velikovec
tel. 0 42 32/31 61

Privat:
9122 Tulpenweg 9, tel. 0 42 39/27 00
Mobil: 0664/413 88 78

llonau Versicherung

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi

mag. Gabriel Wutti

odvetnik
Tuchlauben 8, 1010 Dunaj
tel. 01/531 71, fax 01/531 71-60

Snowboard & Ski
ELAN

Vesele božične
praznike in
srečno novo leto 1999!

Vesele
božične
praznike
in srečno
novo leto
1999

100.5 105.5 106.5 MHz
RADIO KORO tan

Radio Korotan - Viktringer Ring 26 - A-9020 Celovec / Klagenfurt - www.korotan.at

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi

foto horst
ges. m. b. H. & co kg

fachgeschäft • foto • film • video
9010 klagenfurt, domgasse 20
telefon 0463/573 03,
büro 55440, fax 555 11

FROHE WEIHNACHTEN
UND EIN GLÜCKLICHES
NEUES JAHR
WÜNSCHT IHNEN IHRE

Allianz **Elementar**
Hoffentlich Allianz versichert.

Beseda Zaporozje pomeni pokrajina na oni strani Dnjeprskih brzic.

Mesto Zaporozje je bilo ustanovljeno leta 1770, ko je kozastvo predstavljalo pomembno vojaško moč in zapovedovalo velikemu delu Ukrajine. Gogolj je ta čas ovekovečil v svoji knjigi Taras Bulba.

Danes ima to industrijsko mesto skoraj milijon prebivalcev. Razprostira se na obeh bregovih Dnjepra. Kjer so bile včasih na Dnjepru brzice, je reka zajezena in zgradili so ogromno elektrarno. Generatorje vrtili 12 turbin. Na Dnjepru je več elektrarn. Reka je nekajkrat zajezena. Največje tako nastalo jezero je 220 km dolgo in 35

naslednji dan ob devetih dopoldan. Peš smo se odpravili do kulturne palače v mestu, kjer sta nam otroška in mladinska plesna skupina napravili kulturno prireditev. Kar smo videli, nas je zelo presenetilo. Nekaj ukrajinskih narodnih plesov v dovršeni koreografiji, že bolj balet, nekaj narodnih pesmi ob spremljavi bandure. Večji del programa so bili plesi različnih narodov, predstavljeni na dokaj moderen način in zelo živahno. Plesalke in plesalci so bili v starosti od 10 do 14 let. Take prireditve dotlej še nisem videl. Po prireditvi so se plesalke vsule med nas, nas skušale vplesti v pogovor, nam dale razglednice s svojim naslovom in prosi-

nedosegljivo. V vasi Šabo smo pri kmetu za dobro vino za liter plačali 2 grivni, kar je približno 13 šilingov. Cena za hrano je na trgu znatno nižja kot v trgovinah. Sadje in zelenjavo prodajajo skoraj izključno le na trgu. Za večino prebivalstva je meso le redko na mizi. Brezposelni se preživljajo kakor vedo in znajo. Zaposleni včasih po več mesecev ne dobijo plače.

Zdravstvena oskrba je zelo slaba. Zdravniki napišejo recept za zdravila, potem jih pa dobi in plačaj kjer in kako pač moreš. Zdravil primanjkuje. Bati se je avtomobilске nesreče. Zavarovanje avtomobilov je prostovoljno. Menda ima svoj avto zavarovan le

in še. Na tako velikem trgu nisem bil še nikoli. Zdi se mi, da bi moral postaviti 50 celovških Benediktinskih trgov drugega ob drugega, da bi dosegel njegovo velikost. Ljudi pa toliko, da smo se morali ponekod privariti skozi množico.

Ker smo se tisto popoldne predaleč oddaljili od pristanišča, smo poiskali postajo mestnega avtobusa. Posebnost Odesse – vožnje z vsemi mestnimi avtobusi so zastoj. Pelješ se kamor hočeš in kakor dolgo hočeš, vožnje ni treba plačvati. Ne bi vedel, da je v Evropi še kje tako urejeno. Z avtobusom smo bili hitro v pristanišču. Ob vožnji skozi mesto po širokih cestah in mimo lepih zgradb se mi je zdelo, kot bi fasade teh hiš prosile za obnovo in vesele barve.

Sevastopol in Jalta

Ponoči je šlo čez Črno morje. Ladja je plula počasi in mirno, valov skorajda ni bilo. Zjutraj smo pripluli v Sevastopol, v mesto slave. Sprejela nas je vojaška godba.

Še pred dvema letoma je bilo mesto in del krimskega polotoka zaprto vojaško področje, vojaška trdnjava. V Sevastopolu in okolici živi okrog 400.000 ljudi. Poprej je bil mogoč dostop na to območje le s posebnimi dovolilnicami. Po pogodbi med Rusi in Ukrajinci so Rusi dobili večji del ladjevja črnomorske mornarice in pravico nahajanja v Sevastopolu, ki je sedaj na ozemlju avtonomne ukrajinske republike Krim, oporišče vojaške mornarice. Večji del njihovih topov, raket ter posebnih ladij, tudi podmornic, je skrit v podzemnih bunkerjih, ki so deloma dostopni z morja.

Ladja General Lavrinjenkov je bila dva dni privezana v Sevastopolu. Takoj po prihodu smo se podali v palačo Bahčiseraj v notranjosti polotoka Krima. V tej palači so v 16., 17. in 18. stoletju polotoku vladali kani. Znana je postala po Puškinovi pesmi »Bahčiserajski vodnjak«. Kan Girejga ga je dal zgraditi leta 1764, ko mu je umrla najljubša žena iz njegovega harema. Vodnjak so poimenovali »vodnjak solza«. Iz kamnitega cveta, odprtine, podobne očesu, priteče voda-solze v skledico in teče na dveh straneh dalje iz skledice v skledico, dokler ne priteče na kamnita tla.

Popoldne smo si ogledali mesto. Zanimiva zgodovina Krima in vojaškega oporišča Sevastopol se zrcali tudi v številnih zelo starih spomenikih in v vseh najnovejših, ki spominjajo na čas 2. svetovne vojne. Stavbe so večinoma novejšega datuma, saj je bilo mesto v 2. svetovni vojni porušeno. Višek dneva pa je bil večerni koncert moškega pevskega zbora mornarjev črnomorske mornarice. Ansambel sestavljajo pevci, balnetna in instrumentalna skupina. Skupaj približno 100 ljudi. Kar so nam zapeli, zaigrali in zablesali, je bila vrhunska umetnost in za nas posebno doživetje.

Naslednji dan smo bili z avtobusi na poti proti Jalti. To mesto z okolico ima danes 90.000 prebivalcev. Grof Voroncov, guverner Nove Rusije, kamor je spadal tudi Krimski polotok, je Jalto leta 1838 razglasil za mesto. Po zgraditvi ceste iz notranjosti dežele je tam v kratkem času zrastle mesto s sedežem pokrajinske uprave. Plemiške družine so si zgradile palače, nastali so prvi hoteli. Začel se je turizem. V Livadiji je imela na 40 ha velikem zemljišču letno rezidenco, beli dvorec, tudi carska družina.

Od 4. do 11. februarja 1945 je bila tam Jaltška konferenca, na kateri so Roosevelt, Churchill in Stalin določili, kako bodo uredili povojno Evropo. Ogledali smo si sobane v carjevem dvorcu, kjer je potekala ta konferenca.

Polotok Krim ima milo podnebje, tudi zime so mile. Plemiške družine in drugi bogataši so si uredili ogromne parke in posadili drevesa, grme in rože z vsega sveta. Občudovali smo veliko kitajsko akacijo v polnem cvetu. Zgledala je kot en sam velik rdeč cvet. Menda cveti dva meseca. Ob obali najdemo pinije, cedre, bambus, mamutova drevesa in druge eksotične rastline.

Na Krimu pridelujejo tobak, je mnogo vinogradov – že dolgo je znano po vsem svetu krimsko peneče vino (Krimsekt). Iz rdeče krimske vrtnice pridobivajo dišeče olje, ki se dobro prodaja. Nedaleč od Jalte, na skali 40 m nad morsk gladino, je zgrajeno lastovičje gnezdo, spoznavni znak južne obale. Lastovičje gnezdo imenujejo majhen gradič. V današnji obliki je tam od leta 1911.

Po Stalinu so imeli mnogi voditelji Sovjetske zveze na južni krimski obali svoje dače, počitniške hiše. Za zadnjega predsednika Sovjetske zveze Gorbačova in njegovo Raiso so zgradili dačo nekaj km od Jalte.

Škoda, da v Jalti nismo prepsali. Sprehajati se dalj časa po močno obljudenih ulicah turističnega mesta bi bilo zanimivo, še bolj zanimivo pa tam preživeti tople julijjske večer.

Po vrnitvi v Sevastopol smo šli na ladjo. Med večerjo smo odrinili proti Hersonu, kjer se Dnjepr izliva v Črno morje. 10 dni smo bili že na poti, višek je bil za nami. Zdaj je šlo nazaj proti Kijevu. Še smo se ustavljali za izlete na kopno, a v glavnem zaključili s potovanjem. Zadovoljeni in obogateni z mnogimi nepozabnimi doživetji. Tako potovanje lahko samo priporočam. Ni pa za individualiste, ker je vse do zadnjega natančno organizirano in časovno določeno. Za individualne ogled mesta je bilo dovolj časa le v Kijevu in v Odessi. Vse ostalo se je dogajalo v skupini z dobri domačimi vodiči.

Doma se spet radi spominjamo doživljanja Ukrajine ob Dnjepru in Črnem morju. Vsakdo lahko reče: Bilo je lepo.

Franc Kukovica

Predstavitve koroških iger v Zaporozju

UKRAJINA – TUDI TO JE EVROPA

in Črnem morju

km široko. Zdi se ti, da se voziš po morju. V Zaporozju je mnogo industrijskih obratov, predvsem pa težka in avtomobilska industrija. Zaporozec, majhen avto, je pomenil v Sovjetski zvezi to, kar je bil pred leti za nas VW-hrošč.

Izkrcali smo se za ogled mesta, elektrarne in kozaškega muzeja. Popoldan smo bili z avtobusi na poti v 10 ali 20 km oddaljeni kraj h kozaškim igram. Predstava daje vpogled v kozaško preteklost, predvsem v povezanost kozakov s konji. Mislil sem, da sem v cirkusu. Le tam lahko vidiš toliko spretnosti pri jahanju. Po končani predstavi so nas pogostili z vodko in kozaško enolončnico. Naokoli je bilo nekaj stojnic, kjer so ponujali spominke. Ob hiši je mlada Kozakinja pela kozaške in druge ukrajinske pesmi. »Ataman« – velik Kozak z obrito glavo, z v sredini puščenim šopom kakih 30 cm dolgih las, se je sprehajal med nami. Lepo doživetje, čeprav je predstava namenjena masovnemu turizmu.

Na ladji smo se zbrali za večerjo. Hrana je bila ves čas najmanj tako okusna in lepo servirana kot pri nas v dobrih hotelih. Zares izvrstna.

Novaja Kahovka je bil naš naslednji cilj. Tja smo prispeli

le, da jim pišemo. Z ženo sva prinesla domov dva naslova desetletne in trinajstletne deklice.

Če je med bralci kdo, ki bi se hotel z njima dopisovati v ruskem, nemškem ali angleškem jeziku, naj to sporoči Slovenskemu vestniku – dobi zaželjeni naslov.

V Odessi ob Črnem morju

Peti dan smo prispeli do Črnega morja in do mesta Odesse. Tam je bila ladja zasidrana dva dni in pol. Opravili smo skupni ogled mesta, v operi smo prisostvovali predstavi baleta Labodje jezero. Za individualni ogled mestnega središča je ostalo še dovolj časa in zato smo se peljali na celodnevni izlet v Besarabijo do vasi Šabo in do trdnjave Akerman.

V vasi Šabo in na sprehodih po mestu smo prišli v stik z domačini ali opazovali dogajanje. Povsod podobno kot v Kijevu, pomanjkanje zaradi velikih gospodarskih težav. Majhen zaslužek in previsoke cene.

Zgodi se ti, da je skodelica kave dražja kot v gostilnah v Celovcu ali na Dunaju in da v navadni gostilni plačaš za steklenico vina npr. 200 šilingov in več. Za domačina, ki zasluži 100 ali 150 grivn, kar je približno 700 ali 1.000 šilingov, je to

vsak deseti lastnik. Zgodi se, da sodišče določi, da ti mora plačati vso škodo povzročitelj, denarja pa nikoli ne boš dobil, ker ta nima dohodkov, vsaj takih ne, za katere državna uprava ve.

Odessa je dokaj živahno in čisto mesto z 1,2 milijona prebivalcev. Iz pristanišča v mesto vodijo znamenite Potjemkinove stopnice – 192, na vsakih deset je vgrajena ploščad. Po filmu »Oklepna križarka Potjemkin« so postale stopnice znane po vsem svetu.

Operna hiša v Odessi spada med najlepše na svetu. O tem smo se prepričali ob baletni predstavi Labodje jezero. Povsod so vse stene in prostori okrašeni s skulpturami, kipi, reliefi, posebno okrašenimi stebri in drugim. Sedanji videz sta ji dala Dunajčana Fellner in Helmer pred stodesetimi leti. Akustika v dvorani je izvrstna. Dvorana sprejme 3.420 gledalcev.

Individualni ogled mesta je bil najbolj poučen. Stopili smo v trgovine, cerkve, pogledali v stavbo glavne železniške postaje, se sprehodili po glavnem trgu, kjer kmetje, prekupčevalci, trgovci prodajajo vse, kar si moreš misliti: najrazličnejšo hrano, oblačila, obutev, stroje, knjige, elektroniko, živali in še

KNJIŽNI DAR SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

Strokovno težišče o slovenski identiteti

Koroški koledar

Slovenska prosvetna zveza je letošnji tradicionalni Koroški koledar namenila obravnavi večnega vprašanja med manjšino: obravnavanju tega, kaj smo, kot kaj se čutimo, kakšno vlogo ima v življenju bivanje v dveh jezikih in kulturah, je to obogatitev ali breme, kakšne perspektive ima slovenska manjšina na Koroškem itd. Knjiga je vsako leto uspešnica med ponujenim branjem.

V svojem prispevku je Teodor Domej razčlenil povezanost pojmovanja identitete z razmerami na koroških tleh skozi zgodovino do današnje države Slovenije, navaja pa tudi pričevanja ljudi iz Koroške. Pomenljivo pa zaključuje: »Iskati je treba nove nosilne podlage, kajti vprašljivo je, koliko lahko manjšina gradi predvsem na tradiciji. Ne more in ne sme črpati samo v negativnih izkušnjah preteklosti (in sedanjosti). Kdor v manjšinski kulturi ne uspe najti pozitivnih komponent življenjske kakovosti, se prej ali slej notranje in na zunaj poslovi od nje.«

Avguštin Malle, direktor Znanstvenega inštituta, piše o »Pomladi narodov in dogodkih marčne revolucije na področju humperškega gospodstva«, Andrej Leben pa o slovenskem pisatelju in politiku Etbinu Kristanu, Rok Stergar pa je raziskal zapise v časopisju jugoslovanske Slovenije deset let po plebiscitu, torej leta 1930.

Razprave o »Volksdeutscherji«, ki je razburila (in jih ponekod še buri) duhove, se je lotil Dušan Nečak: »Neureničena zamenjava koroški Slo-

venci – »Volksdeutscherji« leta 1946«, predvsem na Tržaškem, v Sloveniji, pa tudi pri nas znani Ace Mermolja pa je avtor prispevka »Narod in drugi – Priznanje, ki zbližuje in ne ločuje. V koledarju so še članki

Borisa Pahorja, Jožeta Wakouniga, Vladimirja Wakouniga, Marije Jurić-Pahor, Jurija Kocha, Bojana-Ilije Šturm-Šnabla, Jozija Wutteja, Albine Nečak-Lük, Irene Destovnik, Žive Gruden in Vide Obid,

vasi. Obširna dokumentacija borbe za dejansko dvojezičnost v šoli, ki je uradno sicer dvojezična, obsega tako njegove zapise, izrezke iz časopisja, pisma itd. Franc Kukovica je s to knjigo zelo dobro ponazoril,

Potovanje v Celovec

Uwe Johnson, nemški pisatelj, je hodil po Celovcu in po Italiji po sledovih velike avstrijske pisateljice Ingeborg Bachmannove. In Johnson je našel v tem mestu, v Celovcu in na Koroškem, tudi Slovence ... S tem je nehoti razkril koroško realnost, ki jo vidi predvsem tisti, ki je od nje dovolj oddaljen. Knjiga je posvečena 25-letnici smrti pisateljice in je odlično in zanimivo leposlovno branje. Posamezen izvod stane 239 šilingov.

Mali bogovi – Beltinška banda (CD)

Vlado Kreslin, ki občasno nastopa tudi na Koroškem, v Sloveniji pa si sodobne popularne glasbene scene sploh ne moremo predstavljati, prispeva h knjižnemu daru SPZ zgoščenko in pa knjižico z besedili pesmi v kar štirih jezikih (slovensko, nemško, angleško in italijansko). Ponudba je primerna ne le za dobro voljo in užitek ob poslušanju, temveč tudi za učenje teh jezikov. Poudariti je treba, da je ta knjižica z besedili nastala v sodelovanju z univerzitetnim referatom Alpe-Jadran v Celovcu, ki ga vodi mag. Geli Schellander in je poseben projekt, ki ga je podprla tudi Evropska unija.

Cena zgoščenke in brošure skupaj je 360 šilingov.

Poleg knjižnega daru pa je v posebni ponudbi še otroška knjiga Mojce Osojnik »To je Ernest«, ki stane zdaj samo 100 šil.

S. W.

Celoten knjižni dar stane 450.– šilingov, to pa je polovica vsote, če bi kupili vsako knjigo posebej!

Ta popust je mogoč, ker sta knjižni dar podprla ministrstvo za kulturo iz Slovenije in državni sekretariat iz Avstrije.

Meta Domej pa je prispevala obširno bibliografijo Slovenske študijske knjižnice. Posamezen izvod stane 120 šilingov.

Šolski vsakdan na dvojezičnem Koroškem

Avtor druge knjige je Franc Kukovica, zdaj že upokojeni ravnatelj ljudske šole v Žitari

kako daleč je slovenščina resnično oddaljena od enakopravnosti v deželi. Avtor je omenil, da je skušal predstaviti tematiko v pripovedni obliki in včasih tudi na humoristični način, čeprav je vsa zadeva zelo resne narave in (narodno)politična.

Knjig je napisana v slovenščini in nemščini.

ŠENTJANŽ V ROŽU

Simpozij o delu kronistov v k & k-centru

»Zbiranje, ohranjanje in prezentacija zgodb in zgodovine«, to je bila tema dvodnevne simpozija od 18. do 19. decembra v k & k v Šentjanžu. Ta tema se je naravnost ponujala, saj je delovanje k & k namenjeno tudi obravnavanju in preučevanju vaške in krajevne zgodovine. Med drugim pričajo o tem obširne razstave o pozabljenem taborišču Ljubelj, Krivi lov v Karavankah, etnološka razstava »Ko bo cvetel lan« in letošnja razstava »Drava je svoja frava«. Namen simpozija pa je bil spoznati probleme in izkušnje kronistov in raziskovalcev regije, v tem primeru domačinov, ki jih je na srečo v občini Bistrice v Rožu kar lepo število.

V uvodnem predavanju je mag. Gottfried Hörmannseeder, poslovodja »Tiroler Netzwerk«, orisal, kako je delo kronistov organizirano na Tirolskem. Primerjava s Koroško dopušča ugotovitev, da delo kronistov na Tirolskem uživa več pri-

znanja in tudi več javne podpore kot je to primer na Koroškem, kjer to delovanje ostaja prizadevanje posameznikov brez javne podpore. Hörmannseeder je naglasil predvsem potrebo, da je s skrbnim zbiranjem raznega pisnega, ustnega in fotografskega gradiva možno stimulirati vaško prebivalstvo do večjega ozaveščenja svojih zgodovinskih, socialnih in drugih problemov. Prav tako pa je zbiranje tovrstnega gradiva lahko solid-

na podlaga za nadaljnje raziskovalno in znanstveno delo.

Dr. Avguštin Malle, ravnatelj Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu, ki je simpozij moderiral, je naglasil predvsem pomen kronistov za domači kraj in za znanost. Iz raznih zornih kotov pa so domači kronisti pripovedovali o svojem delu. Petschnig Mihi je presenetil s svojimi skrbno zapisanimi spomini, ki z njimi dokumentira obilico dogodkov

iz šentjanške vaške zgodovine. Dr. Anton Feinig pa je širšemu krogu ljudi že dobro poznan zbiratelj etnološkega gradiva, predvsem ga poznamo kot strokovnjaka za hišna in ledinska imena, ukvarja pa se tudi še z drugimi elementi vaške in krajevne zgodovine. Izredno bogato gradivo iz vseh področij vaške zgodovine Bistrice v Rožu (kultura, cerkvena zgodovina, zgodovina tovarne za akumulatorje – »Bärenbatterie«,

naselitvena zgodovina idr.) je zbral občinski uslužbenec Adolf Branz, ki je del svojega zbranega gradiva predstavil z diapozitivi.

Prof. Štefan Pinter pa je predstavil nekaj odlomkov društvene kronike na videofilmu in projektno delo, ki ga že leta opravlja z dijaki slovenske gimnazije. Morda je ravno primer zunajšolskega raziskovalnega dela prof. Pinterja z dijaki vzpodbuden primer, kako je možno mladino stimulirati za razne raziskave in jih vzpodbujati k vključevanju v delo krajevnih kulturnih društev.

Simpozij je pokazal, da bi morali delo kronistov upoštevati v večji meri, predvsem pa bi morali kronistom nuditi možnost, da svoje delo lahko prezentirajo javnosti. Viri, dokumenti, kronike, slikovno gradivo postaja pomembno, če je dostopno najširšim slojem. To željo so izrazili tudi kronisti sami. Slovenska prosvetna zveza bo vzpodbujala ta razvoj in skrbela za večkratne predstavitve dela kronistov javnosti in skrbela tudi za to, da bo to delo deležno finančnih podpor. J. M.

SELE-KOT

Božičnica SPD »Herman Velik«

Tudi letos so se društveniki SPD »Herman Velik« zbrali v šoli na Kotu, da praznujejo svojo božičnico. Vsak je s seboj prinesel darilce, katerega smo najprej oštevilčili, nato položili pod božično drevo.

Nato nam je Franci Kropivnik pokazal dva videofilma »Kjer je

pesem doma« in »Narava skozi letne čase«. Tako smo videli domače pevke in pevce, goste naših pevskih srečanj in mladega harmonikarja Furjana iz Sel.

V drugem filmu pa smo lahko občudovali naš kraj, predvsem gorski svet, v lepoti letnih časov. Po kratkem odmoru in

okrepčilu ob skrbno pripravljenem bifeju je zadonela božična pesem in sledil je najbolj težko pričakovani del – »obdarovanje«. Vsak je potegnil številko in prejel darilo. V prijetni družabnosti smo še malo posedeli in s tem zaključili naše društveno delovanje za leto 1998. E. V.

Nadaljevanje s 4. strani

Že tedaj so sedeli na dveh stoli. Zakaj pa niso rekli, da bodo dali tudi njim, ker so prav tako Slovenci, čeprav so se borili proti nam, in ne, da so to delali za našim hrbtom. Sedaj pa apelirajo na združitev. Enotnost je potrebna, in sicer za razne akcije, za krajevne napise, šole, vrtce. Nemogoče je pa terjati politično enotnost s tistimi, ki se še danes ne morejo odločiti, kaj je bilo prav in kaj ne. S tem se pa jaz nikoli ne bom strinjal. Zakaj je pa v Sloveniji lahko toliko strank?

Kaj mislite o manjšinski politiki Zveze slovenskih organizacij?

V grobem se seveda strinjam z njeno politiko, ne pa popolnoma. Mene na primer moti izjava dr. Marjana Sturma, da koroški Slovenci nočemo biti podaljšana roka Slovenije. To je po moje groba napaka, kajti res je samo to, da nočemo biti podaljšana roka tistih v Sloveniji, ki bi radi, da bi čimprej izumrli. To pa je nekaj drugega kot povezovanje z domovino oziroma matično državo. Sturm je dober politik, manjka pa mu pristop do malega človeka, za to nima časa. Wieser, ki je bil pred njim, je šel med ljudi, dobro je poznal ljudi po vaseh.

Sodobna teorija namesto etnične poudarja regionalno identiteto. Slovenci na Koroškem naj bi zaradi posebnosti svojega razvoja bili bolj podobni Avstrijcem kot Slovincem v matični državi.

Jaz sem najprej Slovenec in potem državljani države, v kateri živim. Tukaj živimo, ker nam je spodletela borba za skupno domovino. In po drugi vojni se

ni zgodilo tako kot po prvi oziroma po plebiscitu, ko so skoraj vsi izobraženci morali oditi v Slovenijo. Po drugi vojni smo ostali v Avstriji in kljub vsemu zapostavljanju, sramotanju in pa blatenju preživeli. In še živimo.

Kaj pa delovanje slovenskih kulturnih organizacij?

Nekateri pravijo, da ne potrebujemo dveh kulturnih organizacij. Jaz pa pravim, da to ni res. Tudi pod kulturo se marsikaj skriva. O usmeritvi Krščanske kulturne zveze govori že njeno ime, Slovenska prosvetna zveza pa je že od vsega začetka ponujala sodobnejši pristop. Ne moremo reči, da sta enaki, pa tudi bilo bi nezanimivo, če bi obstajala samo ene vrsta kultura. Seveda je težko najti odgovor na vprašanje, kaj ponuditi našemu, še posebej starejšemu človeku, da bo razumel. Za mlade je lažje. Mora pa biti za vsakega nekaj. Sedaj smo dobili nov radio na Koroškem. Zanimam me, ali bo znal zajeti vse ljudi. Mene strašno moti, da moramo poslušati ves čas le angleške popevke. Je pa celodnevni radio v slovenskem jeziku pomembna pridobitev in upam, da jo bodo znali prav izkoristiti.

Ne vem, kje pa je vzrok za slabo kulturno sodelovanje z Republiko Slovenijo. Pred osamosvojitvijo so nas precej vabili v Slovenijo in tudi k nam so pogosto prihajali. Danes pa je več sodelovanja z avstrijsko stranjo. Je pa zelo težko razumeti idejo multikulturalnosti. Mi delamo dvojezične prireditve, avstrijska stran pa ne. In tako je ta beseda zgolj proforma. Kar pa seveda ne bi smelo biti. Prej

so govorili nemško usmerjeni pliberški občinski mandatarji, da bi že sodelovali s Slovenijo, če ne bi bila komunistična. Sedaj, ko ni, je pa vse isto.

Zveza koroških partizanov povezuje ljudi z obeh strani meje?

Ja, to je pa še edina živa povezava. Še pa starimo in v desetih letih nas ne bo več. Le tisto, kar smo vcepili mladim, bo ostalo, vse drugo pa bo izginilo. Povezujte se, govorite o tem, pišite o tem. Bil je grd, hkrati pa slaven čas, ko smo se postavljali proti robu največjemu sovražniku Slovencev in vseh drugih narodov in prepričan sem, da je tudi v Avstriji že precej mladih, ki to razumejo, o tem pišejo in skrbijo za ohranjanje spomina na tisti del preteklosti, ki bi ga Avstrija rada zamolčala.

Ali ni žalostno in vzpodbudno hkrati, da je Vranitzky po petdesetih letih priznal, da je Avstrija ne le žrtev nacizma, temveč tudi njegov sokrivec. Šele letos so imeli v parlamentu prvo žalno sejo za žrtve nacizma. Ni pa nobenega opravičila, da so za to potrebovali toliko časa. Pri vas pa se niti to ne zgodi več, žal.

Vi ste doma iz Šmarjete na Komlju, v Čirkovčah pri Pliberku živite od leta 1951. Kako živijo Slovenci tukaj?

V vasi je polovica tistih, ki se priznajo za Slovence. Vsi ostali, razen dveh družin, govorijo slovensko, vendar pa se za Slovence ne priznavajo. Razlog je v starodavnem mišljenju, da slovenska beseda ni vredna toliko kot nemška, da z njo nikamor ne prideš. Zelo velik delež pa ima seveda nemščina v šoli,

javnosti in medijih, pa tudi seveda človekova zavest, ker mu je vseeno, kaj je. Po vojni sta bili samo dve hiši, ki se nista priznavali za slovenski, danes je pa precej drugače. Ljudje med seboj še govorijo slovensko, pri otrocih je pa že drugače. V trenutku, ko se jim pridruži nemško govoreči otrok, vsi spregovorijo nemško.

Kje pa so vsi tisti Slovenci, ki so prišli po vojni iz Slovenije v Avstrijo kot politični ali kot gospodarski emigranti? Slovencev bi moralo biti vsaj še enkrat toliko, saj je na Koroško prišlo po vojni okoli 10.000 ljudi. Skoraj vsi so postali dobri Avstrijci. Tukaj je živel sin nekega v Sloveniji obsojenega belogardista. Njegovi otroci ne znajo več slovensko, potem pa govorijo, da so se borili za narod. Za kateri le? Pred leti smo se z društvom upokojencev peljali na izlet v Spittal in se tam srečali z tistimi, ki so po bivanju v begunskem logorju ostali v Avstriji. S seboj so pripeljali vnuke – Nemce.

Kako gledate na prihodnost?

Kljub temu, da pripovedujem take stvari, nimam strahu pred prihodnostjo, ker mi ni žal, kar smo storili. Ves čas smo bili pod pritiskom, če bi nam šlo dobro ob polni mizi, nas pa že zdavnaj ne bi bilo. Vendar za odločitev, da sem šel po tej poti, mi pa ni žal in tudi umrl bom prepričan, da smo pomagali slovenskemu narodu tedaj, ko je bil v največji stiski in obsojen na smrt. Taki smo in tako bomo živeli, dokler bo v nas življenjska volja in moč, kljub temu, da nekaterim to ne gre v račun.

Jaz pač povem tisto, kar sem doživljal in tako kot je, ker

nima smisla nekaj govoriti, če pa ni tako. Tudi v tej naši politiki bo treba nekaj spremeniti, da bo šlo naprej. Potrebujemo nove pristope in mlade ljudi. Bil sem zelo srečen, ko so me na zadnjem občnem zboru Zveze slovenskih organizacij, kjer sem bil prej predsednik nadzornega odbora, razrešili in v nov odbor izvolili preko dvajset akademikov. Star sem že okoli 70 let, kako bom ustvaril kaj novega, naj to počnejo mladi ljudje. Z njihovo aktivnostjo bi se moralo nekaj premakniti na bolje. Kako revni smo bili po vojni, brez šol, brez izobražencev in smo rinili naprej. Danes pa vsi ti izobraženci ne dajo od sebe tistega, kar bi lahko in bi tudi morali. Kaj lahko bi spet rekli po Prešernu: Dan in noč žre debele knjige, od sebe pa ne da nobene fige. Premalo jih je, ki delajo in pišejo. Včasih je bilo takšno delovanje častna funkcija, ampak tisti časi so mimo. Današnji čas terja od izobraženega slovenskega človeka, da kaj naredi, kaj reče, kaj zastopa. Tega se še ne zavedajo vsi.

Povsod po svetu je odraščajoča generacija apolitična. Kaj mislite o tem?

Krivo je, da so Zvezo slovenske mladine okoli leta 1970 razpustili. To se seveda maščuje. Seveda so tudi izjeme, vendar se življenje večine mladih vrti le okoli žoge. Ljudi, ki bi v sebi nosili iskro upora, je malo, oziroma se tega zavedajo šele potem, ko jim gre za kožo.

Irena Destovnik

(Povzeto po reviji Svobodna misel, Ljubljana)

SPOMINI IZ LETA 1944

Moj božič v partizanih

Stal sem na straži in oprezal na vse strani s svojimi otrplimi udi in mislimi. Upal in želel sem si srečo, da bi bil vsaj na ta sveti večer mir, da bi vsaj v mislih lahko praznoval božič. Veter je zavijal in še bolj močno pihal skozi neprimerno obleko po vsem telesu. Poleg mraza, vetra, ki je nosil s sabo še tisti zoprni ledeni sneg, nas je nepopisno mučila utrujenost, izčrpanost in lakota. In ni čuda, da so mi ob takih trenutkih uhajale misli na topli dom, na mater, brate in vse poznane. Nedopovedljivo je, kako smo si želeli tiste domače toplote, ki je puhtela od krušne peči ta večer, ko je bila segreta še od peke domačega rženega kruha. Temu kruhu smo rekli mizjak. Bil je iz same

lepše ržene moke in spekli so ga samo za božične in novoletne praznike. Toplota in vonj tega kruha, čeravno samo v mislih, sta tako blagodejno vplivala na premrlo telo, da sem si mislil, da se grejem in uživam ta ljubi kruh pri svojih dragih doma. Spomini na božični večer in novo leto, na božično drevo ter skromno medsebojno obdaro vanje so vedno spet vlivali novih moči in upanja, da bo spet prišel čas, ko bomo sedeli v miru in sreči med svojimi dragimi in zapeli »Sveta noč, blažena noč ... in mir ljudem na zemlji«. Na ta sveti večer, poln mraza in upanja, so misli romale tudi na našo slovensko križevo pot, na naše trpeče ljudi po gestapovskih za-

porih, po kacetih, izseljenjskih taboriščih in še posebno na tovariše in tovarišice, ki so za vedno obležali v teh naših gorah, poljih in travnikih, na te naše gore, ki so bile tesno povezane z našim življenjem. Zdelo se je, da so postale eno samo svetišče in bivališče, v katerem je bilo žrtvovano, darovano najvišje in največ, kar je mogoče na tem svetu, svetišče, v katerem je ves slovenski narod daroval svojo kri, svoje življenje.

Zakaj, kamor so poromale misli, je bilo čutiti nekaj posebnega. Tam počiva Anza, Peter, Tončka, Zmago, Vinko, Lenart, Franc, Pepej, Jokl, Mira in še in še – Falent ... Na vsakem vrhu, povsod, v sleherni dolini počivajo brezštevni mučenci svobode. Sanje tisočev in tisočev leže po teh naših gorah. Nad temi sanjami diha, se sliši ena sama otožna pesem. Kdo poje? Ali tovariši iz kurirske postaje, pojejo partizanski zbori, partizani, raztreseni po vseh naših planinah? Poje ves slovenski narod, ki mu srce kipi od rado-

sti rešitve? Z narodom-trpinom pojejo travniki, košenice, gozdovi, gore Peca, Olševa, Obir, Ojstra, Komelj. Ta pesem zdaj ni več jamranje in plakanje, temveč mogočen, resen klic, poln radosti in vedrosti. Tako se mi je zdelo, kakor sem to doživel v otroških letih, ko sem prišel v cerkev in je vse žebralo svojo izpoved: »Jaz verujem v Boga, očeta, vsemogočnega stvarnika ...« Zdaj se je kot veličastna pesem zlivalo povsod, a stokrat, tisočkrat lepše in močnejše, z drugačno veličastno vsebino: »Jaz verujem v eno samo, resnično in veliko svobodo za vse ljudi in neskončen mir, katerega si vsi z dušo in telesom želimo.«

Sneg je vedno bolj naletaval in pokrival ne le moje sanje in misli, temveč tudi mene, da sem bil podoben od snega upognjenim drevesom, ki so ječala pod snežnim bremenom in tudi komaj čakala, da se povrne težko pričakovana vigred in z njo svoboda.

Lipej Kolenik

PRIREDITVE

PETEK, 25. 12.

VELIKOVEC, v kavarni Sanuk
20.30 Koncert skupine »mih-group«

SOBOTA, 26. 12.

ŠTEBEN, pred cerkvijo – Fara Šteben
11.00 Blagoslovitev konj
SELE, v farnem domu – KPD Planina
18.00 Komedia »Pleskarji nimajo spominov« (Dario Fo). Nastopa: gledališka skupina KPD Planina iz Sel; režija: Franci Končan
GLOBASNICA, pri Šoštarju – SKD Globasnica, KKZ in VOX
20.00 Predstavitve prve zgoščenke skupine VOX. Nastopajo: VOX, Pepej Krop, Janez Gregorič, Christina Filpič, Podjanski trio
SELE, v gostilni Malle – DSG Sele/Zell
20.00 Športni ples, igra Trio Pavlič
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
20.00 Komedia »Tudi policaji se bojijo, mar ne?«. Nastopa: Brane Šturbej, igralec SNG Drama v Ljubljani

NEDELJA, 27. 12.

CELOVEC, v Provincialni – MePZ Gallus, SKD Celovec, KKZ
9.30 Koncert Argentinskih solistov »Blagoslovljen, ki prihaja«. Oblikovanje maše in nato koncert

PONEDELJEK, 28. 12.

REBRCA, v Mladinskem centru – Kat. otroška mladina
16.00 Začetek dnevnih igr in petja

SOBOTA, 2. 1.

PLIBERK, v farni dvorani – center naraščaja SAK
15.00 Novoletno srečanje naraščaja SAK (pričetek z mašo)
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.00 Odprtje razstave bratov Čertov. Hanzi – skulpture iz lesa, Folti – slike in Nanti – skulpture iz kamna

NEDELJA, 3. 1.

ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD Danica
14.30 Novoletni koncert. Sodelujejo: Mešani in otroški zbor SPD Danica, Dvojezični zbor farne mladine, Singgemeinschaft Kobenz in Hausmusik Offenbacher

TOREK, 5. 1.

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
20.00 Jazz koncert s skupino MIH GROUP

SREDA, 6. 1.

ŠENTILJ, v farni cerkvi – KKZ, SPZ, Cerkevni pevci Šentilj
19.00 Božični koncert s sv. mašo. Po maši bo moški vokalni ansambel »Pavel Kernjak« iz Maribora izvajal božične pesmi
ŠENTJANŽ, k & k – k & k
20.00 Odprtje razstave Georga Vitha iz Predarlške

SOBOTA, 9. 1.

CELOVEC, v domu sindikatov (ÖGB-Haus) – SPZ
20.00 47. slovenski ples. Igra ansambel Vagabundi, polnočni show MAKE UP; rezervacija miz pri SPZ, tel.: 0463/514300-20

PONEDELJEK, 11. 1.

CELOVEC, pri Kapucinih – Katoliški dom Sodalitas
18.00 Slovenščina za začetnike I. Voditeljica: Nadja Volavšek
LJUBLJANA, dvorana slovenske filharmonije
20.30 Dobrodelni koncert v korist slepih in slabovidnih

SOBOTA, 16. 1.

ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
19.30 »Tu se ne da nič drugega kot pisati pisma«; gostuje starejša mladinska skupina SPD »Bilka« iz Bilčova
ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – SPD Šentjanž
20.00 Novoletni koncert. Nastopajo: Oktet Suha, Vox, Kristijan Filipič, Janez Gregorič

Kristina Kežar iz Lepene – rojstni dan; Silvo Buchwald iz Nonče vasi – dvojni praznik; Kristina Ladinig iz Kršne vasi – 10. rojstni dan; Marija Sager s Polene pri Šentlipšu – 60. rojstni dan; Štefka Vavti iz Podgrada pri Škocijanu – 60. rojstni dan; Hanzi Dobernik s Sreji pri Šentjakobu – 60. rojstni dan; Adela Grile s Plaznice – rojstni dan; Jozef Starc iz Sel pri Žitari vasi – rojstni dan; Marija Pavlič iz Lovank – rojstni dan; Marica Stern iz Stare vasi – rojstni dan; Štefka Elbe iz Globasnice – dvojni praznik; Štefka Malle iz Železne Kaple – 70. rojstni dan in god; Brez-

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 24. 12.
popoldne dvojez. Radio Božiček; ob 18.10 nagon škofa
PETEK, 25. 12.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (Monika Novak)
18.00 Praznična (P. Zunder)
SOBOTA, 26. 12.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten!
18.00 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
NEDELJA, 27. 12.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (žpk. Štefan Krampač)
18.00 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
PONEDELJEK, 28. 12.
18.10 Kratek stik
TOREK, 29. 12.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 30. 12.
18.10 Glasbene produkcije leta in novoletne pesmi
21.04 Srednjeevropski magazin
ČETRTEK, 31. 12.
18.10 Klub silvester (dvojezično)
PETEK, 1. 1. 99
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (mag. Ivan Olip)
18.00 Srečno novo leto!
SOBOTA, 2. 1.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
NEDELJA, 3. 1.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (mag. Ivan Olip)
18.00 Dogodki in odmevi
PONEDELJEK, 4. 1.
18.10 Kratek stik
TOREK, 5. 1.
Otroška oddaja
SREDA, 6. 1.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (dr. M. Ostravsky)
18.00 Praznična (P. Zunder)

PRAZNUJEJO

nikov oče iz Šmarjete v Rožu – 83. rojstni dan in god; Urši Oraže iz Sel – rojstni dan; Ingo Nečemer iz Lepene – 40. rojstni dan; Erhard Schiechl iz Beljaka – 50. rojstni dan; Franc Mečina z Reke – rojstni dan; Tomej Mušet iz Gorinčič pri Šentjakobu – rojstni dan; Toni Isopp - Lebnov iz Gorinčič – 55. rojstni dan; Johana Schäfer iz Konovec – 60. rojstni dan; Ani Kofler iz Šmiklavža ob Dravi – 70. rojstni dan; člani društva upokojencev Pliberk: Štefan Gregorič, Sil-

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 27. 12.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 28. 12.
1.55 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)
I »To je bilo leto 1998«
Leto 1998 je bilo za koroške Slovence dovolj razburkano. Razhajanja med osrednjima političnima organizacijama je stopnjevala še finančna kriza. Mimo teh težav, ki so ogrozile urejeno delovanje struktur narodne skupnosti pa smo bili soočeni tudi z delno intoleranco uradnih ustanov – če je šlo recimo za potrebe na izobraževalnem področju. Vendar pa je bilo leto 1998 tudi v znamenju pozitivnih premikov – denimo na področju športa, kulture in gospodarstva.
NEDELJA, 3. 1.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 4. 1.
4.20 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)
I »Z Oktetom Suha skozi letne čase«
Prva televizijska oddaja »Dober dan, Koroška« slovenskega sporeda ORF v novem letu bo namenjena glasbeni ustvarjalnosti južno-koroških pevskih zborov. V soju žarometov bo moški Oktet Suha, pri katerem se uveljavlja pravilo, da je kakovost merilo za uspešno pevsko kulturo. Prav to je Oktet Suha v preteklih letih mnogokrat dokazal. Za svoje delovanje je prejel evropsko nagrado za ljudsko glasbeno umetnost 1997 (Europapreis für Volkskunst). Polurno oddajo z Oktetom Suha je pripravila urednica Danica Urschitz.
Vsebinsko televizijske oddaje in dnevnih radijskih oddaj lahko preberete tudi na ORF teletekstu, stran 299.

vo Duller, Amalija Krištof, Janez Kušej, Janez Bricman, Valentina Kušej, Marija Pečnik, Ernst Koletnik in Marija Zankl – rojstne dneve, župnik Kristo Srien – 88. rojstni dan, Rezika Pörsch iz Holbič – rojstni dan; Janez Wutte-Luc v Veselah – 80. rojstni dan; Tomo Weiss iz Šentjanža – rojstni dan; Hanzi Ogris st. – Miklavž iz Bilčova – rojstni dan; dipl. trg. Franc Brežjak iz Celovca – rojstni dan; Franc Rozman iz Celovca – rojstni dan; Tomi Ošina iz Podkraj – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

RADIO AGORA

OKVIRNI PROGRAM

Dnevno 10.00–14.00, 18.00–22.00
Na frekvencah 105.5 (Dobrač), 106.8 (Golica) in 100.5 (Žel. Kapla)

VSAK DAN

12.00 Mednarodna poročila
18.45 Mednarodna poročila

od PONEDELJEKA do PETKA

10.00 Koledar prireditve
11.15 Pregled tiska
13.00 Glasba in gostje v studiu
18.00 Magazin: PO: Alpe-Jadran; TO: šport; SR: CD tedna (s ponovitvijo SO: 13.00); ČE: kultura; PE: Po Koroškem
19.00 Otroški kotiček
20.00 Glasba: PO: jazz; SR: Ruff Radio; ČE: Music for the Masses; PE: Soundcheck.

LITERATURA
NEDELJA

11.00 Literarna kavarna (ponovitev TO: 22.10)
PO, SR, PE
10.10 Literarni drobci (ponovitev 22.10)

ČETRTEK, 24. 12.

Izbor oddaj drugih prostih radijskih postaj v Avstriji

PETEK, 25. 12.

11.00 Interreg, projekti preko meja; skozi program izbor oddaj drugih prostih radijskih postaj v Avstriji, poročila BBC z govoroma najvišjih predstavnikov cerkva v Sloveniji

SOBOTA, 26. 12.

10.00 Klasika
12.12 Die Welt ein Dorf
13.00 CD tedna

NEDELJA, 27. 12.

Drugi del oddaje »Koroški Slovenci in leto 1968« (pripravil K. Schellander)
Naslov: 9020 Celovec, Paracelsusgasse 14, tel. 0463/418666, faks -99; e-mail: agora@magnet.at

V letošnjem letu je šel med upokojence dolgoletni sodelavec tiskarne Drava TOMI GASSER. Direktorica založbe dr. Mračnikarjeva se je Tomiju zahvalila v imenu vseh sodelavcev z majhnim darilom in mu zaželela še veliko lepega v novem stanu. Željam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika!

Slovenski ples 1999

Slovenski ples 1999 vabi poln zabave in presenečenj, prenovljen, drugačen kot kdajkoli, obogaten z dobro voljo in smehom, za mlade in stare, za zaljubljene in tiste, ki se želijo zaljubiti. Samo enkrat na leto - za celo leto. Slovenski ples Nič več, ja, ja.

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TEŠTEVILKE Jože Rovšek

ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo

Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Koča na Bleščeči praznuje že svojih trideset let

Dva zvesta dežurnika: Jozef Rasinger in Lubo Urbajs

Trideset let koče**ZA NAŠE PLANINCE**

Pred 30 leti, leta 1968, je Slovensko planinsko društvo na Koroškem s pomočjo gorenjskih planincev konec meseca oktobra na planini Bleščeči zgradilo planinsko postojanko Kočo nad Arihovo pečjo.

Gradnja je zaradi raznih ovir trajala kar pet let: cesta na Bleščečo je bila neprevozna, obljuba, da jo bodo popravili, se ni uresničila. Tudi vreme je nagajalo in ne nazadnje smo na gradbeno dovoljenje čakali kar 14 mesecev, tako da smo prišli v časovno stisko. Pogodbena bi morala biti koča postavljena do konca meseca oktobra leta 1968, gradbeni les za kočo pa smo prejeli šele dober mesec pred tem rokom. V tej obupni situaciji so nam na pomoč prišli gorenjski planinci pod vodstvom velikega prijatelja in dobrotnika koroških planincev Franja Klotjčnika. Ves les smo morali na ramah znositi na planino in še dež je nagajal, vendar uspeli smo. Konec oktobra je bila koča zgrajena in pripravljena za obisk. Slavnostna otvoritev naj bi bila 17. novembra, žal nam jo je preprečila nenadna zima, zato smo jo preložili na 1. junij naslednjega leta.

Koča je bila postavljena in naval planincev, da obišče prvo zamejsko slovensko planinsko kočjo, je bil velik. Da bi zadovoljili obiskovalce, smo uvedli dežurno službo. Za gospodarja kočje smo izvolili Jozefa Miklavčiča pd. Ščedmika iz Ščedma, izredno prizadevnega graditelja in ljubitelja kočje. Z

Utrinki z Bleščeče

dežurstvom smo se ukvarjali zelo resno. Tudi še v tako neugodnih razmerah smo rinili na Bleščečo, ker je to bila za nas častna zadeva, da kot dežurnik opraviš svojo nalogo. Za lažji pristop na planino pozimi smo si nabavili snežne krpelje, pozneje pa smo jih zamenjali s turnimi smučkami. Dežuranje je bilo za nas izredno resno opravilo, ki ga še danes z velikim veseljem in ljubeznijo opravljamo.

Od takrat je minilo že 30 let. Jozija Miklavčiča, tega velikega idealista in gornika, že 18 let ni več med nami, prav tako 16 let Franja Klotjčnika. Od prvih dežurnikov dežurata samo še dva – Jozef Rasinger in Lubo Urbajs. Čeprav sta stara že preko 70 let, z veliko ljubeznijo opravljata ta posel. Naj omenimo še dolgoletnega dežurnika Tonija Valentiniča iz Bilčovsa, iznajdljivega praktika, ki nam je v sušnih mesecih, ko ni bilo vode na Bleščeči, dobavil vodo s svojim terenskim vozilom iz doline, pa še nekdanje dežurnike Blaža Gasserja iz Bilčovsa, Ferdija Kulnika iz Čahorč, Frančka Černuta s soprogo iz Loč, Igorja Schelandra iz Šentjakoba, sedaj na Dunaju, in še celo vrsto drugih, ki so s svojim delom ustvarili pogoje, da je danes slovenska kočja na Bleščeči priljubljen dom številnih obiskovalcev. Sedanji gospodar kočje je Tomaž Mikl iz

Svaten. Njegova zasluga je, da imamo v koči električno razsvetljavo na sončno energijo. Kot zelo prizadeveni gospodarji kočje in obenem dežurniki so delovali še Jakob Trodt iz Ščedma, Ludvik Lesjak iz Svaten in Tonči Koren iz Šentjakoba. Trenutno opravlja dežurno službo devet parov, ki se tedensko menjavajo. Njim in vsem prejšnjim dežurnikom gre zasluga, da se je naša kočja po tridesetih letih njenega delovanja uveljavila tudi kot pomembna turistična privlačnost na območju Jepe in Baškega jezera. Slovensko planinsko društvo ob tridesetletnici obstoja dežurne službe dežurnikom izreka iskreno zahvalo z najboljšimi željami.

Nova gozdna cesta

Pred kratkim so s Kopanj proti Bleščeči začeli graditi novo gozdno cesto. Do grape Reka bo ostalo v glavnem pri starem z nekoliko popravki, od tam pa se bo cesta v velikem loku, najprej proti zahodu nato vzhodu, južno nad Bleščečo pa se bo priključila stari gozdni cesti, ki mimo naše kočje vodi k Schnattlerjevi lovski koči oziroma v Gračeno. Do tja se bo cesta morala umakniti zaradi vodovarstvenih razlogov, ki predpisujejo, da mora od izvira vode, to je od Solnic, teči oddaljena najmanj 300 metrov. To bo sicer podražilo stroške, ker

bo cesta skoraj kilometer daljša, vendar pa bo imela velik pomen za lastnike gozdov, ki imajo v strminah zahodno od Bleščeče svoje gozdove, do katerih je bilo doslej težko priti. Za obiskovalce naše kočje pa je še vedno najbolj ugodna stara pot skozi Reko.

Na Bleščeči spet voda

Iz vrelca pri Solnicah po letu in pol spet žubori voda. Po jesenskem deževju je začela bruhati v velikem curku, da je tvorila pravi potok, ki si ga že od daleč slišal, kako se s šumom izliva v dolino. Ta blagodejna voda je našim dežurnikom pri oskrbovanju kočje ustvarila spet nor-

malne razmere, kar je velika olajšava v korist kočje. Le malo upanja pa je, da jo bomo imeli tudi prihodnje leto.

Lepo darilo

Nekdanji navdušeni gornik in prijatelj Bleščeče Izidor Schellander z Gore pri Rožku je naši planinski postojanki podaril kuhinjsko omaro. Za dragoceno darilo se mu dežurniki in planinsko društvo iskreno zahvaljujemo.

Silvestrovanje

Tudi letos bodo v naši planinski koči na Bleščeči silvestrovali in počakali novo leto tržaški prosvetarji in planinci. Lansko leto so bili prvič na planini in jim je bilo tako všeč, da so se spet odločili, da pridejo uživati čare zasnežene Bleščeče. Želimo jim prijetno počutje in srečno novo leto!

MEMORIAL DR. JANKA WIEGELEJA v smučarskih skokih z mednarodno udeležbo

1. jubilejna prireditev »50 let Slovenska športna zveza«

v nedeljo, 3. januarja 1999, ob 11. uri
v deželnem nordijskem centru Zahomc

RAZPIS PRIJAVE: Največ 5 skakalcev do 2. 1. 1999 do 12.00 po faksu ali pismeno na naslov: Franc Wiegele, Achomitz/Zahomc 17, 9613 Feistritz/Gail, Tel./faks: ++43/4256-3302 ali tel. ++43/663/046287; VODJA TEKMOVANJA: Wiegele Franc, ml.

■ Tekmovanje bo organizirano po pravilih IWO in propozicijah ÖSV ■ Pravico nastopa imajo vsi tekmovalci, ki ustrezajo v razpisu navedeni kategoriji ■ Za primerno zavarovanje tekmovalcev odgovarja javljajoče društvo ■ Prireditelj ne prevzame nobene odgovornosti za nesreče ali poškodbe med treningom ali med tekmovanjem; – tudi ne napram tretjim osebam! Za športno društvo Zahomc: Martin Wiegele, predsednik

KATEGORIJA: dečki od letnika 1987 do članov; KRAJ TEKMOVANJA: Nordijski center Zahomc; ČAS TEKMOVANJA: nedelja, 3. januarja 1999, s pričetkom ob 11. uri; SKAKALNICA: W = 50 m + W = 75 m; TRENING: prosto, dan poprej od 12. do 16. ure, na dan tekmovanja od 9. do 10. ure; TEHNIČNA SEJA: sobota, 2. januarja ob 17. uri v gostilni Schnabl.

SLOVENSKA ŠPORTNA ZVEZA

Trijezični športni koledar že v prodaji

Slovenska športna zveza na Koroškem je ob 50-letnici, ki jo bo praznovala prihodnje leto, izdala prvi športni stenski koledar.

Vsak mesec se v sliki predstavljajo najpomembnejši športni dejavniki slovenske narodne skupnosti na Koroškem – bodisi posamezniki kot uspešni kolesar Peter »Paco« Wrolich, ki je letos prestopil k profesionalcem, ali šenjanški smučar, član avstrijskega B-kadra Daniel Užnik, ki se hoče z odličnimi uvrstitvami v evropskem pokalu kvalificirati za tekmovanje v

svetovnem pokalu. V športnem koledarju '99 seveda tudi ne manjkajo ekipne slike nogometašev Slovenskega atletskega kluba (SAK), odbojkarjev SK Dob ter košarkarjev KOŠ, upoštevane pa so tudi druge športne panoge kot smučarski skoki, namizni tenis, boks, planinstvo, športni ribolov, šah, itd.

Koledar je vrhu tega trijezičen in tako namenjen promociji slovenskega športa na Koroškem v celotnem alpsko-jadranskem prostoru.

Prvi športni koledar SŠZ lahko že kupite v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu, pri Zvezi Bank in v naslednjih dneh tudi pri vseh domačih posojilnicah in zadruga-marketih ter pri funkcionarjih slovenskih športnih društev na Koroškem. Koledar stane samo 140 šilingov.

Naročite pa ga lahko tudi neposredno pri Slovenski športni zvezi v Celovcu, Wulfengasse 10, A-9020 Celovec/Klagenfurt. Telefon 0463/318510, faks 0463/318506, e-mail: ssz@mag-net.at.

LJUBLJANA

Kocijančič še naprej predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije

Dosedanji predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez (OKS) mag. Janez Kocijančič je bil na volilni skupščini v sredo v Ljubljani znova izvoljen za predsednika te krovne slovenske športne organizacije. Izvoljen je bil za mandatno dobo štirih let, na volitvah pa je dobil 93 od skupno 107 glasov. Njegov protikandidat, predsednik Rokometne zveze Slovenije Dušan Šešok, je zbral 14 glasov.

Za prvega podpredsednika OKS je bil izvoljen Janez Matoh (Gimnastična zveza Slovenije), ki bo skrbel za šport za vse, za drugega Marko Alešič (Nogometna zveza Slovenije), ki bo vodil odbor za vrhunski šport, za tretjega podpredsednika pa Ivo Kemžar (Športna zveza Maribor), ki bo pristojen za šport na lokalni ravni.

SŠZ je na občnem zboru zastopal njen predsednik Marijan Velik.

POGOVOR Z ERICHOM UŽNIKOM

»Zelo dober začetek sezone za naše smučarje«

Kako so potekle priprave smučarjev SK Šentjanž za sezono 1998/99?

Letos smo imeli izredno dobre priprave. Z najmlajšimi smo trenirali med drugim na ledeniku Mölltaler Gletscher. Od konca novembra naprej smo bili tudi že nekajkrat v Podnu, predvsem s šolarji, ki predstavljajo velik del moštva SK Šentjanž.

Kateri od mlajših smučarjev imajo po vašem mnenju najboljše možnosti za uspešno sezono?

Izredno dobro se je pripravljala Michi Sablatnik, ki je bil lani v šolarskem kadru. Sedaj je v skupini šolarji I. Imel je non-stop treninge na ledenikih in se je izkazal v koroškem kadru kot eden najboljših v svoji skupini. V tej sezoni je tudi že slavil velik uspeh na primerjalnem tekmovalstvu dežel na Katschbergu. V slalomu je le za stotinko sekunde zgrešil zmago in tudi v veleslalomu je postal 2., kar je bil zanj fantastičen rezultat.

In drugi člani SK Šentjanž?

Tudi drugi so sezono začeli nepričakovano dobro, tako so naši smučarji dosegli kar nekaj lepih uspehov na Mölltaler Gletscher. Silvana Oraže je zmagala, Toni Oraže in Joži Partl pa sta v svojih skupinah dosegla 2. mesto.

Najuspešnejši predstavnik kluba na mednarodni ravni pa je Daniel Uznik. Kakšne so bile njegove priprave?

Daniel je sedaj v ÖSV-B-kadru in njegovi treningi so bili profesionalni. Od maja naprej je treniral skoraj brez odmora, v vsem tem času niti ni imel skupno 4 tedne prostih. Z B-kadrom je v septembru in oktobru treniral skupno s Švicarji, Nemci, Italijani in Norvežani, katere je Daniel v številnih časovnih tekih celo premagal. Vsekakor – njegov trud se je že poplačal z dosežanimi uspehi. Na žalost je bil pred kratkim 14 dni bolan, zaradi česar ni mogel voziti prvih dveh tekem v evropskem pokalu.

Daniel ima za sabo že nekaj tekem v tej sezoni. Ali bili so njegovi rezultati zanj zadovoljivi?

Njegovi najboljši disciplini sta veleslalom in superveleslalom, zaradi česar je Daniel sodeloval kot predtekmovalec v veleslalomu svetovnega pokala. Tam se je odlično odrezal in vzbudil pozornost z istim časom kot Pepi Strobl, ki je član avstrijskega A-kadra in je na tej tekmi osvojil 19. mesto. Potem je Daniel bil, kot že rečeno, 14 dni bolan, ampak vseeno je takoj po prestani bolezni postal deveti v FIS-superveleslalomu v Schladmingu. To je hkrati bila tudi potrditev, da ima v tej sezoni dober material.

Pred nekaj dnevi so koroški časopisi poročali o uspešnem nastopu Daniela v tekmah evropskega pokala v Zauchenseeju. Očitno je spet opozoril nase?

Rezultati v Zauchenseeju so bili tako presenetljivi zaradi tega, ker je Daniel tekmoval v dveh smukih, kar ni njegova najboljša disciplina. Nastopil je

pravzaprav le zaradi tega, ker je hotel trenirati na progi, na kateri je bil potem superveleslalom. Toda senzacija mu je uspela že v smuku – s štartno številko 89 se je uvrstil na odlično 16. mesto in do stopničke mu je manjkalo le pol sekunde! Razen tega so se drugi avstrijski smučarji uvrstili za njim, eden izmed njih je bil Roland Assinger. Pred Danielom je od Avstrijcev bil le Christian Greber, ki v tej sezoni pravzaprav tekmuje v svetovnem pokalu in je v avstrijskem A-kadru. Torej je bilo presenečenje, da je Daniel, ki ni stalno v smuku, bil boljši od »pravih smukačev« in so trenerji spoznali, da bo postal »nevaren« za druge.

Kakšni so cilji za Danielovo prihodnost?

Neposreden cilj te sezone je, da se uvrsti med prve tri v evropskem pokalu, kar bi pomenilo, da v naslednji sezoni lahko tekmuje v svetovnem pokalu. Kvalifikacija za avstrijski A-kader je, kot vsakdo ve, izredno težka in zaradi tega se Daniel želi kvalificirati preko evropskega pokala.

Mnogo uspeha in hvala za pogovor!

Tanja Gutovnik

ŠENTJAKOB V ROŽU

Bron za Klub koroških ribičev

Uspešni koroški ribiči (z leve): G. Reichmann, I. Ferm, G. Umfahrer

Člani Kluba koroških ribičev so slavili velik mednarodni uspeh v športnem ribolovu. V okviru slovenskega prvenstva 1998 v lovu z muharico so med 29 ekipami iz vse Slovenije v končni razvrstitvi osvojili senzacionalno tretje mesto in s tem bronasto kolajno. Na sporedu je bilo kar osem tekmovalcev. Tudi pri posameznikih je bil končni rezultat za ribiče iz Šentjakoba v Rožu nadvse razveseljiv: Ivko Ferm

je med 97 (!) tekmovalci osvojil odlično sedmo mesto, Gregor Reichmann pa deseto. **Zaključna lestvica – ekipno:** 1. Medvode 174, 2. Bled I 145, 3. Klub koroških ribičev/Šentjakob v Rožu 120, 4. Bled II 105, 5. Jesenice 96, itd. **Zaključna lestvica – posamezniki:** 1. Bruno Bremec 123, 2. Edo Januš 111, 3. Emil Pintar 87, ... 7. Ivko Ferm 64, 10. Gregor Reichmann. **Iskrene čestitke!**

CELOVEC

Magdalena Kulnik prejela odlikovanje

Kot že tradicionalno je mesto Celovec prejšnji teden v Šentrupertu odlikovalo najboljše športnike in športne funkcionarje leta 1998. Deželni športni svetnik dr. Dieter Jandl je ob tej priložnosti v svojem govoru naredil bilanco preteklega šport-

nega leta v Celovcu. »Mesto je v tem letu spet dokazalo svojo pozicijo kot mesto športa«, tako Jandl.

Govorom je sledilo odlikovanje športnikov, pri katerem je bilo izredno razveseljivo, da je Magdalena Kulnik (KLC – Celovski klub lahke atletike) poleg desetih drugih uspešnih športnikov prejela zlato častno športno odlikovanje za aktivne športnike. SV čestita!

ODBOJKA/DOB

Kapetan Micheu: »Sem zelo razočaran«

Nič ni bilo z zmago proti Feldkirchu – tudi novi legionar Vladimir Pridal iz Slovaške ni mogel preprečiti ponovnega poraza SK Doba. Ekipa Doba je bila pred tekmo proti Predarlčanom zelo motivirana in optimistična. Toda na eni strani se Pridal še ni mogel prav vživeti v moštvo, na drugi strani pa je imelo celo

moštvo bolj slab nastop. Rezultat tega je bil poraz z 1 : 3 proti neposrednemu konkurentu na lestvici. Sedaj se je treba s polno paro boriti proti izpadu iz zvezne lige.

SK Dob – Feldkirch 1 : 3

ZVEZNA LIGA

1. Salzburg	13	13	039:2	26
2. Donaukraft	13	12	136:3	24
3. Enns	13	9	429:18	18
4. Sokol	13	8	530:18	16
5. Tirol	13	7	623:21	14
6. Hypo VBK	13	6	721:26	12
7. Feldkirch	13	4	917:30	8
8. SK Dob	13	3	1015:32	6
9. Hartberg	13	2	119:36	4
10. Gleisdorf/Weiz	13	1	125:38	2

Carving na smučanje in snowboarding na Arlberg

Slovenska športna zveza vabi v zimskih semestralnih počitnicah (od 7. do 13. 2. 1999) na smučanje in snowboarding v Stuben na Arlberg

Udeleženci bodo bivali v hotelu MONDSCHEN v Stubnu (ca. 60 oseb). Odhod v Stuben bo v nedeljo, 7. februarja 1999, z vlakom (o času odhoda bodo udeleženci še obveščeni). Odhod iz Stubna nazaj pa bo v soboto, 13. februarja 1999, po zajtrku.

Cene: Šest polovičnih penzionov (zajtrk, popoldanski prigrizek po smučanju, večerja), savna, plavanje, petdnevna vozovnica za vzpenjače po celem Arlbergu, skibus do Zürsa, Lecha in St. Christoph, vožnja z vlakom iz Celovca v Lange in nazaj, prevoz do hotela, šola v smučanju, carvingu in snowboardingu (izleti)

v dopoldanskih urah, snowboardi in carving smuči od firme Elan v Brnci

odrasli: 7.300 šil.
odrasli (ž60/m65): 7.000 šil.
otroci do 14 let: 5.200 šil.
otroci do 6 let: 3.500 šil.

V dopoldanskih urah se bodo udeleženci lahko udeležili izletov, pouka v smučanju in snowboardingu pod strokovnim vodstvom prof. Antona Malleja, Richarda Kunčiča, Severa Pušnika, Toma Weiss, Christiana Zeichna in Danila Prušnika.

Prijave z naplačilom 1.000 šil. sprejema POSOJILNICA-BOROVLE, poslovalnica Celovec, Bahnhofstraße 1, konto št. 1-03-029.113.

Veljajo splošna določila za potovanje.

Danilo Prušnik

KOROŠKA DEŽELNA SANKARSKA ZVEZA
in SLOVENSKI ŠPORTNI KLUB OBIR
vabita na

Koroško deželno prvenstvo v športnem sankanju na naravni progi z mednarodno udeležbo

26. in 27. decembra 1998

v Lepeni/Koprivna, Železna Kapla

PRIJAVE PISMENO ALI PO FAKSU NA:

Johann Kölich, 9135 Železna Kapla 277, faks: 04238/730

KONEC PRIJAVE: četrtek, 24. 12. 1998 ob 12.00 (po pošti)

oz. petek, 25. 12. 1998 ob 12. uri (po faksu)

PRIJAVNINA: mladinci ATS 40,-, juniorji

in odrasli ATS 80,-, dvojice ATS 100,-

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 45

Silvo Kovač

Czernjak – Saharovskij/Tel Aviv '63

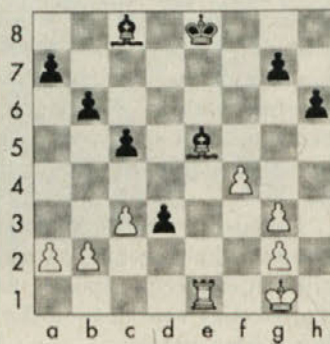
Neprijetna vezava po e liniji pomeni za črnega izgubo figure. Da bi kar najbolj uspešno nadomestil izgubo, se črni, ki je na potezi, odloči za

uspešno medpotezo, ki pa mu prinese več, kot je pričakoval – zmago!

Že prva pravilna poteza črnega bo reševalce popeljala na pravo pot!

Rešitev št. 44

Napadenega lovca je beli usmeril v napad na črno damo, ki varuje sedmo vrsto 1.Lb6! Db6: 2.Tf7: 3.Tf7: Kf7: Sedaj je črni kralj postal plen napada bele dame in lovca. 4.Dh7:+ Kf8 5.Lg6: in pred matom na polju f7 ali e8 se je črni vdal!

KIKBOKS

Tri kolajne za karate-kikboks-klub Žrelec

Na avstrijskem prvenstvu v kikboks za juniorje v Gradcu sta nastopila tudi dva tekmovalca karate-kikbokskluba Žrelec. Veronika Niemetz je postala dvakrat tretja (semi kontakt, lažji kontakt). Hannes Raunjak pa je v lažjem kontaktu zasedel tretje mesto.

1999

JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAJ	JUNIJ
1 Fr Novo leto	1 Po Ignac	1 Po Albin	1 Če Hugo 13	1 So Praznik dela	1 To Fortunat
2 So Makarij ○	2 To Svečnica	2 To Janja ○	2 Pe Veliki petek	2 Ne Boris	2 Sr Erazem
3 Ne Genovefa	3 Sr Blaž	3 Sr Marin	3 So Velika sobota	3 Po Filip i. Jakob	3 Če Rešnje telo 22
4 Po Angela	4 Če Andrej 5	4 Če Kazimir 9	4 Ne Velika noč	4 To Florijan	4 Pe Franc
5 To Simeon	5 Pe Agata	5 Pe Gerda	5 Po Velikon. pon.	5 Sr Angela	5 So Valerija
6 Sr Sv. 3 kralji	6 So Rotija	6 So Nika	6 To Viljem	6 Če Janez 18	6 Ne Norbert
7 Če Zdravko 1	7 Ne Egidij	7 Ne Tomaž	7 Sr Darko	7 Pe Stanko	7 Po Robert ●
8 Pe Severin	8 Po Janez ●	8 Po Dan žena	8 Če Albert 14	8 So Miha ●	8 To Medard
9 So Julijana ●	9 To Polona	9 To Frančiška	9 Pe Tomaž ●	9 Ne Materin. dan	9 Sr Primož
10 Ne Gregor	10 Sr Viljem	10 Sr Viktor ●	10 So Mehtilda	10 Po Izidor	10 Če Marjeta 23
11 Po Pavlin	11 Če Marija 6	11 Če Krištof 10	11 Ne Stanko	11 To Žiga	11 Pe Srečko
12 To Tatjana	12 Pe Damjan	12 Pe Gregor	12 Po Julij	12 Sr Pankracij	12 So Janez
13 Sr Veronika	13 So Gregorij	13 So Kristina	13 To Ida	13 Če Vnebohod 19	13 Ne Anton ●
14 Če Srečko 2	14 Ne Zdravko	14 Ne Matilda	14 Sr Justin	14 Pe Bonifacij	14 Po Vasilij
15 Pe Pavel	15 Po Jurka	15 Po Klemen	15 Če Helena 15	15 So Zofka ●	15 To Vid
16 So Marcel	16 To Pust ●	16 To Hilarij	16 Pe Bernarda ●	16 Ne Janez	16 Sr Beno
17 Ne Anton ●	17 Sr Pepelnica	17 Sr Jerica ●	17 So Rudi	17 Po Jošt	17 Če Dolfe 24
18 Po Marjetka	18 Če Simeon 7	18 Če Ciril 11	18 Ne Konrad	18 To Erik	18 Pe Marko
19 To Marij	19 Pe Konrad	19 Pe Jožef	19 Po Leon	19 Sr Ivo	19 So Julijana
20 Sr Boštjan	20 So Leon	20 So Srečko	20 To Neža	20 Če Bernard 20	20 Ne Silverij ●
21 Če Neža 3	21 Ne Irena	21 Ne Benedikt	21 Sr Simeon	21 Pe Feliks	21 Po Alojz
22 Pe Vincenc	22 Po Marjeta	22 Po Vasilij	22 Če Leonida ● 16	22 So Milan ●	22 To Ahac
23 So Rajko	23 To Marta ●	23 To Oton	23 Pe Vojko	23 Ne Binkošti	23 Sr Zeno
24 Ne Felician ●	24 Sr Matija	24 Sr Katarina ●	24 So Jurij	24 Po Binkoštni pon.	24 Če Janez 25
25 Po Darko	25 Če Sergij 8	25 Če Minka 12	25 Ne Marko	25 To Urban	25 Pe Hinko
26 To Pavla	26 Pe Aleksander	26 Pe Emanuel	26 Po Marcel	26 Sr Zdenko	26 So Stojan
27 Sr Janez	27 So Gabrije	27 So Rupert	27 To Jaroslav	27 Če Avguštin 21	27 Ne Ema
28 Če Peter 4	28 Ne Leander	28 Ne Cvetna nedelja	28 Sr Pavel	28 Pe Viljem	28 Po Hotimir ○
29 Pe Valerij		29 Po Ciril	29 Če Peter 17	29 So Magdalena	29 To Peter i. Pavel
30 So Martina		30 To Bogo	30 Pe Katarina ○	30 Ne Ivana ○	30 Sr Emilja
31 Ne Janez ○		31 Sr Benjamin ○		31 Po Angela	

JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 Če Bogoslav 26	1 Ne Peter	1 Sr Tilen 35	1 Pe Julija	1 Po Vsi sveti	1 Sr Marian
2 Pe Marija	2 Po Štefan	2 Če Štefan ●	2 So Bogumil ●	2 To Verne duše	2 Če Bibijana 48
3 So Tomaž	3 To Lidija	3 Pe Dora	3 Ne Terezija	3 Sr Silva	3 Pe Franc
4 Ne Urh	4 Sr Dominik ●	4 So Rozalija	4 Po Frančišek	4 Če Karel 44	4 So Barbara
5 Po Ciril, Metod	5 Če Ožbalt 31	5 Ne Lovrenc	5 To Marcel	5 Pe Elizabeta	5 Ne Sava
6 To Bogomil ●	6 Pe Ljubo	6 Po Zaharija	6 Sr Vera	6 So Lenart	6 Po Miklavž
7 Sr Vilibald	7 So Kajetan	7 To Regina	7 Če Marko 40	7 Ne Engelbert	7 To Ambrož ●
8 Če Evgen 27	8 Ne Miran	8 Sr Marija	8 Pe Brigita	8 Po Bogomir ●	8 Sr Brezm. spoč. 49
9 Pe Veronika	9 Po Jaroslav	9 Če Peter ● 36	9 So Abraham ●	9 To Teodor	9 Če Valerija
10 So Ljuba	10 To Lovrenc	10 Pe Nikolaj	10 Ne Daniel	10 Sr Andrej	10 Pe Smiljan
11 Ne Olga	11 Sr Suzana ●	11 So Erna	11 Po Milan	11 Če Martin 45	11 So Danijel
12 Po Mohor	12 Če Klara 32	12 Ne Gvido	12 To Maks	12 Pe Emil	12 Ne Aljoša
13 To Henrik ●	13 Pe Lilijana	13 Po Filip	13 Sr Edvard	13 So Stanislav	13 Po Lucija
14 Sr Kamil	14 So Demetrij	14 To Rastko	14 Če Veselko 41	14 Ne Nikolaj	14 To Dušan
15 Če Vladimir 28	15 Ne M. vnebovz.	15 Sr Nikodem	15 Pe Terezija	15 Po Leopold	15 Sr Kristina
16 Pe Marija	16 Po Rok	16 Če Ljudmila 37	16 So Jadviga	16 To Jerica ●	16 Če Albina ● 50
17 So Aleš	17 To Pavel	17 Pe Lambert ●	17 Ne Marjeta ●	17 Sr Gregor	17 Pe Lazar
18 Ne Miroslav	18 Sr Helena	18 So Irena	18 Po Luka	18 Če Odon 46	18 So Teo
19 Po Vincenc	19 Če Ludvik ● 33	19 Ne Suzana	19 To Etbin	19 Pe Elizabeta	19 Ne Urban
20 To Marjeta ●	20 Pe Bernard	20 Po Svetlana	20 Sr Irena	20 So Srečko	20 Po Evgen
21 Sr Danilo	21 So Ivana	21 To Matevž	21 Če Urška 42	21 Ne Marija	21 To Tomaž
22 Če Majda 29	22 Ne Timotej	22 Sr Mavricij	22 Pe Kordula	22 Po Cecilija	22 Sr Mitja ○
23 Pe Branislav	23 Po Filip	23 Če Helena 38	23 So Severin	23 To Klemen ○	23 Če Viktorija 51
24 So Kristina	24 To Jernej	24 Pe Nada	24 Ne Rafael ○	24 Sr Janez	24 Pe Adam i. Eva
25 Ne Jakob	25 Sr Ludvik	25 So Zlata ○	25 Po Darja	25 Če Katarina 47	25 So Božič
26 Po Ana	26 Če Viktor 34	26 Ne Damjan	26 To Nac. praznik	26 Pe Konrad	26 Ne Štefan
27 To Sergij	27 Pe Monika ○	27 Po Vincenc	27 Sr Sabina	27 So Virgil	27 Po Janez
28 Sr Zmago ○	28 So Avguštin	28 To Venčeslav	28 Če Simeon 43	28 Ne Jakob	28 To Ned. otroci
29 Če Marta 30	29 Ne Janez	29 Sr Mihael	29 Pe Narcis	29 Po Radivoj	29 Sr Tomaž ●
30 Pe Julita	30 Po Roza	30 Če Sonja 39	30 So Alfonz	30 To Andrej ●	30 Če David 52
31 So Ignac	31 To Rajko		31 Ne Volbenk ●		31 Sr Silvester

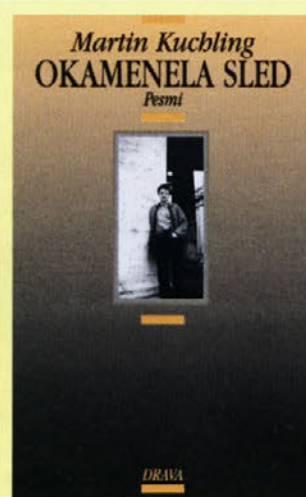
SLOVENSKI VESTNIK

184 str., ATS 482,-

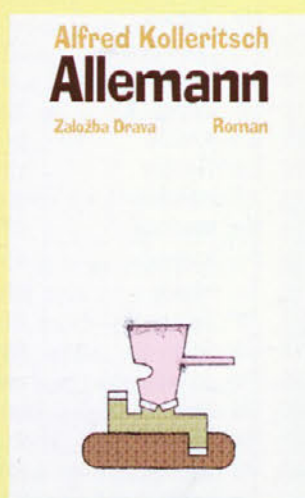
80 str., ATS 197,-

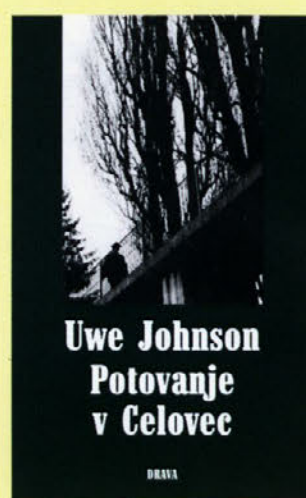
72 str., ATS 197,-

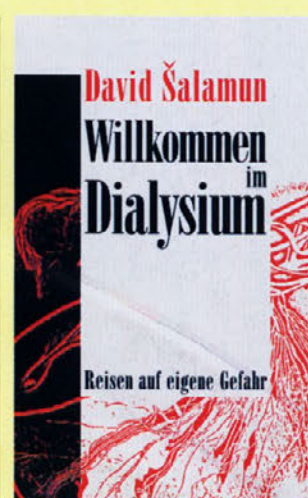
208 str., ATS 277,-

192 str., ATS 285,-

128 str., ATS 239,-

80 str., ATS 197,-

Moja knjiga – tvoja knjiga: DRAVA – Naša knjiga

KNJIGARNA »DRAVA – NAŠA KNJIGA«, PAULITSCHGASSE 5-7, 9020 KLAGENFURT/CELOVEC, FON 55464, FAX 55464-20

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto*

Vam želi Vaša

POSJOJILNICA-BANK

ZVEZA BANK

ZADRUGA
market